



**Statens prosjektmodell rapport nr. f010b**

Oppdragsgivere Kunnskapsdepartementet og Finansdepartementet

## **Ekstern kvalitetssikring KS2 av Griegakademiet**

Oslo, 8. mars 2024

## Dokumentbeskrivelse

Tittel	Ekstern kvalitetssikring KS2 av Griegakademiet
Rapportnummer	Statens prosjektmodell rapport nr. f010b
Oppdragsleder	Helge Inge Måseidvåg, Metier
Øvrige forfattere	Haakon Vennemo, Leif Grandum og Åsmund Sunde Valseth frå Vista Analyse. Magne Lilleland-Olsen, Ida Hulbaklien Bakke og Jakob Bakke fra Metier.
Oppdragsgivere	Kunnskapsdepartementet og Finansdepartementet
Dato for ferdigstilling	8. mars 2024
Kilde forsidefoto	Statsbygg, basert på valgt tilbud fra leverandør

# Superside

Generelle opplysninger			
<b>Kvalitetssikringen</b>	Kvalitetssikrer: Metier og Vista Analyse		Dato: 08.03.2024
<b>Prosjektinformasjon</b>	Prosjektnavn.: Griegakademiet	Departement: Kunnskapsdepartementet	Prosjekttype: Byggeprosjekt/formålsbygg
<b>Basis for analysen</b>	Prosjektfase: Forprosjekt		Prisnivå: 1. januar 2024
<b>Tidsplan</b>	St.prp.: Ikke fastsatt	Prosjektoppstart (dato): ikke fastsatt	Planlagt ferdig:
<b>Tiltakets samfunns mål</b>	KMD/Griegakademiet skal være en ledende arena for musikk-utdanning som bidrar til å utvikle samfunnsrelevante musikk-praksiser og bidra med forskning og kunstnerisk utviklingsarbeid med stor bredde innenfor musikkfeltet, og fremme tverrkunstnerisk forskning på et høyt internasjonalt nivå	<b>Prosjektets rangering av resultatmål:</b>	1. Kostnad 2. Kvalitet 3. Tid
<b>Endringslogg</b>	Viktigste føringer for forprosjektet: • Netto funksjonsareal nybygg 5006 m <sup>2</sup> • P50 nybygg 660 MNOK, 15. mai 2020 kroner	Fastsatt styringsmål nybygg: 660 MNOK	Merknader: Inkl. mva. og tomt. Prisnivå 15. mai 2020.
	Viktigste endringer: • Netto funksjonsareal i valgt løsning 5140 m <sup>2</sup>	Kostnadsendring: Iht. styringsmål	Prisnivå 1. januar 2024
<b>Kontraksstrategi</b>	Prosjektets valgte kontraktstrategi: NS8407 med løsningsforslag. Kontrakt med forbehold om finansiering inngått med totalentreprenør. Kvalitetssikrers anbefaling: • Brukerutstyr: Etablere en overordnet anskaffelses strategi, særlig gjelder dette for SLLB.		
<b>Suksessfaktorer og fallgruver</b>	De viktigste suksessfaktorene:	De viktigste fallgruvne:	
	• At akustiske krav oppnås • Håndtering av grensesnitt nybygg – BUT.	• Ikke tilstrekkelig søkelys på styring av totalprosjektet •	
<b>Prosjektets usikkerhet</b>	De tre største usikkerhetselementene: • Nybygg: Lokale forhold, herunder grunnforhold i tomten • Totalprosjektet: Prosjektorganisering, styring og gjennomføring • Nybygg: Anbudsgrunnlaget (konkurranses grunnlag og valgt totalentreprenørs løsningsforståelse)		
<b>Risikoreducerende tiltak</b>	Mulige / anbefalte tiltak:	Forventet kostnad:	
	• Etablere en helhetlig plan for organisering og styring av totalprosjektet • Generelt – arbeide aktivt med risikoreducerende tiltak. Utnytte muligheter. • Vurdere om det kan være hensiktsmessig å overføre elementer i SLLB til Statsbygg		
<b>Reduksjoner og forenklinger (kuttliste)</b>	Mulige / anbefalte tiltak og seneste mulige beslutningspunkt:	Forventet besparelse:	
	• Redusere omfang av brukerutstyr – løst inventar og instrumentarium • Statsbygg sin kuttliste i styringsdokumentet – flere tiltak.	10 MNOK 15 MNOK	
<b>Tilrådsninger om kostnadsramme og usikkerhetsavsetninger</b>	P50 styringsramme	P50	Beløp: Totalt: 908 MNOK Nybygg: 722 MNOK Brukerutstyr: 186 MOK
	Anbefalt kostnadsramme	P85 minus kuttliste	Beløp: Totalt: 955 MNOK Nybygg: 752 MNOK Brukerutstyr: 203 MNOK
	Mål på usikkerhet	St. avvik: 7 %	St. avvik i 65 MNOK
			Merknader: Inkl. mva. ekskl. på-løpte kostnader og tomt. Merknader: Inkl. mva., ekskl. på-løpte kostnader og tomt., Inkl. kunstnerisk utsmykning på nybyggprosjektet, fratrukket kuttliste Merknader: Gjelder totalprosjekt
<b>Valutarisiko</b>	Er det betydelig valutarisiko i prosjektet? NEI		
<b>Tilrådsning om organisering og styring</b>	Den mest sentrale tilrådsningen er å ha større søkelys på totalprosjektet. Prosjektunderlaget er nå organisert og planlagt styrt i hovedsak som to separate prosjekter, med noe omtale av grensesnitts håndtering. Et totalplan for det helhetlige prosjektet bør tydeliggjøres, herunder eierstyringen i KD.		
<b>Samfunnsøkonomisk lønnsomhet</b>	Netto nytte ved konseptvalg: Ikke relevant	Netto nytte avsluttet forprosjekt: Ikke relevant	Merknader: Netto nytte i denne rapporten: -257 millioner. Betydelige ikke-prissatte nytteeffekter gjør at tiltaket vurderes å være samfunnsøkonomisk lønnsomt.
<b>Gevinstrealisering</b>	Er gevinstrealiseringsplanen tilpasset prosjektets behov? I hovedsak ja, men gevinster knyttet til avgangselevens kompetanse ikke nevnt. Brukerutstyrets betydning for allmenne gevinster lite fokusert.	Viktigste tiltak for oppfølging: Utforme gevinst(er) og KPI (er) knyttet til avgangsstudentenes kompetanse. Innarbeide gevinster knyttet til brukerutstyr.	Planlagt gevinst uttak: Fem år etter overtagelse .
<b>Planlagt bevilgning</b>	Inneværende år: Ikke avklart	Neste år: Ikke avklart	Kommende år: Ikke avklart

# Sammendrag

## Hovedkonklusjon og anbefalinger

Prosjekt Griegakademiet består av nybygg og brukerstyr. Vi finner at det er høy modenhet i plan- og styringsunderlaget til nybyggprosjektet. Blant annet er totalentreprenør kontrahert, og usikkerheten er lavere i denne delen av prosjektet enn i et normalt forprosjekt. Brukerutstyrprosjektet har et noe mer umodent plangrunnlag, knyttet til plan for anskaffelser, organisering og styring. Kostnadsusikkerheten i brukerstyrprosjektet er derfor i øvre nivå sammenliknet med et normalt, ferdig forprosjekt.

Vår vurdering av prosjektets kostnader ligger noe over hva prosjektet har kommet fram til. Vi tilrår en styringsramme på 908 MNOK for totalprosjektet og 722 MNOK og 186 MNOK for henholdsvis nybyggprosjektet (Statsbygg) og brukerstyrprosjektet (UiB). Disse tallene er i 1. januar 2024-priser, inkl. mva, og ekskl. tomtekostnad og ekskl. påløpte kostnader.

Vi vurderer at prosjektet Nytt bygg for Griegakademiet er samfunnsøkonomisk lønnsomt.

## Sammendrag fra kvalitetssikringen

### Overordnet vurdering av styringsdokumentet

Statsbygg har utarbeidet et styringsdokument for nybygget. Det foreligger ikke et styringsdokument for brukerstyrprosjektet utarbeidet av UiB. Følgelig foreligger ikke et helhetlig sentralt styringsdokument (SSD) for totalprosjektet. Tabellen under synliggjør våre overordnede vurderinger av styringsdokumentet til nybyggprosjektet, og i hvilken grad dette har innhold og struktur i samsvar med krav til innhold i R-108/23.

Grønt betyr at dokumentasjonen foreligger. Gult betyr at det er noen mindre mangler som ikke har vært til hinder for KS2, men som bør utbedres. Rødt betyr at det er sentrale mangler som bør utbedres før eventuell oppstarts bevilgning til prosjektet.

Overordnede rammer	Merknad	Status
Hensikt, krav og hovedkonsept		
Prosjekt mål		
Kritiske suksessfaktorer	Vi har innspill til kritiske suksessfaktorer, se kap 4	
Rammebetingelser/krav		
Grensesnitt		
Prosjektstrategi		
Strategi for styring av usikkerhet	Gjelder nybygget, i liten grad vurdert for brukerstyr	
Gjennomføringsstrategi	Foreligger for nybygget, mangler for brukerstyr	
Kontraktstrategi	Foreligger for nybygget, ikke for brukerstyr	
Organisering og ansvarsdeling nybygg og totalprosjektet	Inneholder ikke en beskrivelse av fullmakter og ansvarsområder for de sentrale posisjonene i prosjektet. I mindre grad utarbeidet et organisasjonskart for ledelse av totalprosjektet (bygg- og brukerstyrprosjektet).	
Arbeidsomfang	Tydeliggjort både for nybygg og brukerstyr	
Prosjekt nedbrytingsstruktur (PNS)	Gjelder nybygg, ikke vist for brukerstyr	
Kostnader og budsjett	Tydeliggjort for nybygg og brukerstyr	
Gvinstrealiseringsplan	Innbefatter nybygg. Ikke innarbeidet for brukerstyr.	

Tidsplan		
Intern kvalitetssikringsplan	Foreligger for nybygg.	
Oppfølging av konseptvalget		
Endringslogg og kostnadsstyring i forprosjektfasen	Foreligger, forprosjekt styrt iht styringsmål nybygg.	
Føringer fra konseptvalget	Fulgt opp styringsmål og definert omfang	
Oppdatert samfunnsøkonomisk lønnsomhet	Ikke vært utarbeidet SØA i konseptfasen eller i prosjektavklaringsfasen	

Kilde: Metier og Vista Analyse

Vår vurdering er at styringsdokument for nybygget i hovedsak er komplett og i tråd med føringene gitt i R-108/23. Det mangler et dokumentert styringsunderlag for brukerutstyrprosjektet og dermed følgelig også for totalprosjektet.

### Kontraktstrategi

Statsbygg har for nybyggprosjektet valgt entreprismodellen totalentreprise (NS8407) med løsningsforslag. Det er inngått avtale med entreprenør, med forbehold om finansiering med vedståelsesfrist 31.12.2026. Det foreligger ikke en dokumentert kontrakt-/anskaffelsestrategi for brukerutstyrprosjektet. UiB har planlagt å gjennomføre anskaffelser av brukerutstyr selv, iht. oppdragsbrev fra KD.

### Suksessfaktorer og fallgruver

Det er utarbeidet fire kritiske suksessfaktorer i styringsdokumentet for nybygg. Vi vurderer en av disse som særlig relevant – at akustikk krav oppnås. Vi påpeker at det er en mulig fallgruve at det ikke er tilstrekkelig søkelys på organisering og styring av totalprosjektet (nybygg og brukerutstyr).

### Kostnader og usikkerhet

Vi har for nybygg- og brukerutstyrprosjektet laget reviderte basisestimat og gjennomført separate usikkerhetsanalyser for de to delprosjektene. Tabellen under viser analyseresultat for nybygg- og brukerutstyr prosjektet inkl. mva, inkl. påløpte kostnader (25,2 MNOK inkl. mva. per 04.01.2024), ekskl. tomtkostnad og ekskl. kunstnerisk utsmykning.

	Nybygg		Brukerutstyr	
	MNOK	%	MNOK	%
P50	754		186	
P85	808		224	

En mer detaljert oversikt over prosjektets og kvalitetssikrers basiskostnader foreligger i Vedlegg E. Det samme gjør resultater av våre prisjusteringer fra 2022 kr (hvh. feb. og okt.) til 1. januar 2024 kroner.

## Kvalitetssikrers anbefaling om styrings- og kostnadsramme

Vår anbefaling for styrings- og kostnadsrammer for prosjektet framkommer i matrisen under. Vi har her synliggjort rammer for totalprosjektet, byggeprosjektet og brukerutstyrprosjektet.

	Nybygg	Brukerutstyr	Totalprosjektet
	MNOK	MNOK	MNOK
Styringsramme ekskl. tomt og påløpte kostnader, inkl. mva.	722	186	908
Kostnadsramme ekskl. tomt og ekskl. påløpte kostnader, inkl. kunstnerisk utsmykning, fratrukket kuttlistor, inkl. mva	752	203	955

Det er lagt til grunn 32 MNOK i påløpte kostnader ved ferdig forprosjekt. Tomtekostnad er angitt til 33,3 MNOK (okt, 2022 kroner).

### Samfunnsøkonomisk analyse

Vi har gjennomført en samfunnsøkonomisk analyse av tiltaksalternativet nybygg opp mot nullalternativet videre drift på Nygård skole. Levetiden er satt til 60 år. Videre drift på Nygård skole betinger forholdsvis umiddelbar oppussing for å gjøre alternativet levedyktig. Nybygget blir derfor bare drøyt dobbelt så dyrt i investering i en samfunnsøkonomisk sammenheng (613 millioner for nybygg neddiskontert og uten mva, mot 300 millioner for nullalternativ). Dessuten kan man i nybyggalternativet selge Nygård skole, og man slipper å leie lokaler i Møllendalsbakken 11. På den annen side medfører alternativet økt investering og reinvestering i brukerutstyr. Vi finner at kostnadene samlet sett er 257 millioner kroner høyere dersom man velger nybyggalternativet.

For dette får man bedre kvalitet på undervisning og et høyere kompetansenivå hos avgangselevne, man får større og bedre vitenskapelig og kunstnerisk produksjon fra ansatte, man får bedre arbeidsmiljø og trivsel, og man får positive effekter for musikkmiljøet og bymiljøet i Bergen.

Tiltaket er samfunnsøkonomisk lønnsomt dersom disse virkningene er verdt mer enn 257 millioner kroner. Etter vår vurdering er det tilfellet og tiltaket er samfunnsøkonomisk lønnsomt. Vi bemerker i denne sammenheng at merkostnaden på 257 millioner er lik med 62 000 kroner per avgangsstudent. Til sammenlikning tyder tilgjengelige tall på at samfunnet investerer om lag en million kroner i en gjennomsnittlig avgangsstudent. Nytt bygg er slik sett en forholdsvis liten investering som kan løfte kompetanse, kvalitet og trivsel betydelig.

### Organisering og styring

Det foreligger ikke en strategi eller plan for samhandling og styring av totalprosjektet. Mangler i helhetlig plan for organisering og styring svekker verdi av prosjektet. Et vellykket prosjekt er avhengig av at også totalprosjektet lykkes. Ikke bare for gjennomføringen, men også for framtidig måloppnåelse og gevinstrealisering. Betydningen av å få plass et bedre grunnlag for god organisering og styring av bør ikke undervurderes. Det må samtidig tilrettelegges for god eierstyring. Foreliggende styringsdokument for nybyggprosjektet, med noen oppdateringer og utarbeidelse av plan for styring for brukerutstyrprosjektet vil gi et godt grunnlag for et helhetlig styringsunderlag av totalprosjektet.

## Innhold

Sammendrag.....	3
1 Innledning.....	8
1.1 Beskrivelse av prosjekt Griegakademiet	8
1.2 Avropet og kvalitetssikringen (KS2)	9
2 Grunnleggende forutsetninger .....	10
2.1 Sentralt styringsdokumentet (SSD)	10
2.2 Mål	12
2.3 Prosjektets endringshåndtering – endringslogg	14
2.4 Forutsetninger for konseptvalg og samfunnsøkonomisk lønnsomhet	14
2.5 Gevinstrealiseringsplan	15
2.6 Tilråding	17
3 Kontrakt- og anskaffelsestrategi .....	18
3.1 Grunnlag og overordnet vurdering	18
3.2 Nybyggprosjektet	19
3.3 Brukerutstysprosjektet	20
3.4 Oppsummering og tilrådninger	20
4 Suksessfaktorer og fallgruver .....	21
4.1 Overordnet vurdering	21
4.2 Kritiske suksessfaktorer i styringsdokument nybygg	21
4.3 Vår vurdering	22
4.4 Tilråding	23
5 Kostnader og usikkerhet.....	24
5.1 Nybyggprosjektet	24
5.2 Brukerutstysprosjektet	25
5.3 Sammenstilling av kostnader og usikkerhet i totalprosjektet	26
5.4 Tilrådninger	28
6 Kvalitetssikrers samfunnsøkonomiske analyse.....	29
6.1 Nullalternativ og tiltaksalternativ	29
6.2 Behov, størrelse og funksjoner i tiltaksalternativet	29
6.3 Kostnader og nytte	30
6.4 Samfunnsøkonomisk lønnsomhet	32
7 Tiltak for reduksjon av risiko .....	34
7.1 Tilrådninger reduksjon av risiko	34
8 Reduksjon og forenklinger .....	35
8.1 Nybyggprosjektet	35
8.2 Brukerutstysprosjektet	36
8.3 Tilrådninger	36
9 Organisering og styring .....	37
9.1 Nybyggprosjektet	37
9.2 Brukerutstysprosjektet	39
9.3 Tilrådninger organisering og styring	41
9.4 Tilråding om kostnads- og styringsramme	42
10 Tilrådninger samlet.....	44

A Vedlegg Notat 1..... 46



# 1 Innledning

## 1.1 Beskrivelse av prosjekt Griegakademiet

Griegakademiet er et institutt for musikk ved fakultet for kunst, musikk og design (KMD) ved Universitetet i Bergen (UiB). Fakultetets hovedformål er utdanning, kunstnerisk utviklingsarbeid, forskning og formidling innen fagområdene. Griegakademiet utdanner musikere, komponister, musikkvitere, musikkterapeuter og musikkpedagoger.

Instituttet har i dag sin virksomhet i gamle Nygård skole og tre andre lokaler, som huser omtrent 300 studenter og mellom 80 og 90 ansatte. Det er identifisert flere problemer og behov ved dagens lokalitet i Nygård skole. Arealene er vurdert å i liten grad være funksjonelle for det musikkfaglige miljøet, med hensyn til akustikk, fysisk miljø, samhandlingsmuligheter og gjennomføring av øving.

Prosjektet innebærer å etablere et nybygg med tilhørende brukerutstyr for Griegakademiet på tomt anskaffet av Statsbygg i Møllendal. Lokaliseringen av Griegakademiet er på nabotomten til bygget som samlokaliserte fagmiljøene innen kunst og design i 2017 (omtalt som KMD-bygget).

Statsbygg ivaretar byggherrefunksjonen med ansvar for byggeprosjektet, mens UiB har ansvar for brukerutstysprosjektet. Det er planlagt med denne ansvarsfordelingen også i gjennomføringsfasen.

Det planlagte nybygget har et bruttoareal (BTA) på 9415 m<sup>2</sup>. Netto funksjonsareal utgjør 5140 m<sup>2</sup>. Om lag 70 prosent av byggets arealer omfatter spesialrom, med meget strenge krav til lydisolering og akustikk. Prosjektet har kommet fram til en P50-kostnad for byggeprosjektet, inklusive tomt<sup>1</sup>, på 754 MNOK. P85-kostnad for nybygget, inkl tomt er angitt til 788 MNOK inkl mva (prisnivå juli 2024). Kostnader for brukerutstyr kommer i tillegg og er anslått til ca. 151 MNOK inkl mva. Prosjektet foreslår en samlet kostnadsramme på 940 MNOK inkl. mva (med prisnivå juli 2024) for totalprosjektet

Resultatmålene for prosjektets gjennomføring er prioritert slik: 1) kostnad, 2) kvalitet og 3) tid.

Valgt kontraktsstrategi for nybygget er en totalentreprise (NS8407) med løsningsforslag. Kontraktsformen innebar prekvalifisering av tilbydere, som tidlig i 2022 ble invitert til en konkurranse om å utarbeide et løsningsforslag for prosjektet, med et angitt maksimalt tak for prosjekt-kostnaden.

Konkurranse om totalentreprise med løsningsforslag ble avholdt i perioden mars 2022 til februar 2023. Prosjektet ved Statsbygg mottok fire løsningsforslag. Statsbygg inngikk avtale med valgt entreprenør våren 2023, med forbehold om finansering av gjennomføringsfasen over statsbudsjettet. Statsbygg opplyser at denne avtalen har vedståelse fram til 31. desember 2026.

Det er foreliggende et styringsdokument, med underlag, for nybyggprosjektet, utarbeidet av Statsbygg. Det er ikke utarbeidet et styringsdokument for brukerutstysprosjektet. Det er ikke utarbeidet et sentralt styringsdokument for totalprosjektet (nybygg og brukerutstyr).

---

<sup>1</sup> Tomten er eiet av Statsbygg og blir håndtert i husleieberegningen

## 1.2 Avropet og kvalitetssikringen (KS2)

Ekstern kvalitetssikring (KS2) av Griegakademiet er basert på avrop fra Kunnskapsdepartementet (KD) og Finansdepartementet (FIN) på *Rammeavtalen om ekstern kvalitetssikring av konseptvalgutredninger og forprosjekt for store statlige investeringsprosjekter (2023)*.

Avropet til Metier og Vista Analyse gjelder ekstern kvalitetssikring KS2 iht. Rammeavtalen og bilag 1, punkt 1.3 Innholdet i KS2. Disse føringene er gitt i avropet:

- Kontraksstrategien er allerede valgt og kvalitetssikringen, iht. punkt 1.3.4, avgrenses til at leverandøren skal vurdere og gi relevante anbefalinger om videre oppfølging av den valgte kontraksstrategien.
- Det er ikke gjennomført KVVU og KS1 av dette prosjektet så det er ikke relevant å vurdere utviklingen fra KVVU/KS1.
- Som en del av dette oppdraget inngår det at kvalitetssikrer skal utarbeide en samfunnsøkonomisk analyse av det valgte konseptet opp mot nullalternativet, herunder kvalitetssikre vurderingen av behovene for valgt konsept, inkludert hvordan man har kommet frem til størrelse og funksjoner.
- Videre er det ønskelig at det gjøres en vurdering av eventuelle reduksjoner som kan være mulig.
- Oppdragsgiver ønsker også på vanlig måte kvalitetssikrers vurderinger av prosjektets kuttliste i tråd med punkt 1.3.10 i bilag 1 til rammeavtalen.

KS2-oppgavet startet opp i uke 48 i 2023. Presentasjon av sentrale observasjoner og kvalitetssikrers vurderinger ble gitt til oppdragsgivere og prosjektet 29. februar 2024. Sluttrapport KS2 ble levert 8. mars 2024. Kvalitetssikringsprosessen er gjennomført i samsvar med rammeavtalens krav til innhold i KS2 og slik det er tydeliggjort i avropet. Notat 1 og bilag 3, ble oversendt KD og FIN, 15. desember 2023. Notat 1 er vedlagt i denne rapporten, jf. vedlegg A.

Struktur og innhold i denne KS2-rapporten er i hovedsak tilpasset til FIN sin *Veileder rapport-disposisjon for KS2 rapporter*. Samfunnsøkonomisk analyse følger som vedlegg B, og et sammendrag av analysen er tatt inn i KS2-rapportens kapittel 6. Rapport om usikkerhetsanalyse av hhv. nybygg og brukerstyr er vedlegg C og D. Vedlegg E viser overgangen fra historiske prisnivåer for nybygg og brukerstyr til januar 2024-kroner, og hvilke prisindekser som er brukt.

Hvert av kapitlene i denne KS2-rapporten innledes med en kort beskrivelse av kvalitetssikrers oppgaver, slik de er beskrevet i rammeavtalen, i avropet eller statlige rundskriv. Vi gir deretter en overordnet beskrivelse og vurdering av hvordan SSD og annet tilgjengelig underlag ivaretar kravene i rammeavtalen og relevante statlige rundskriv. Våre overordnede vurderinger er innledningsvis i de fleste kapitler synliggjort med en skala med bruk av følgende notasjon:

Tabell 1.1 Beskrivelse av vår vurderingsskala

Vurdering	Notasjon
Dokumentasjonen er på et tilfredsstillende nivå	
Noen mindre mangler som ikke er til hinder for KS2, men som bør utbedres	
Sentrale mangler som bør utarbeides før ev. oppstartbevilgning til prosjektet	

Kilde: Finansdepartementet: *Veiledning til standardisering av rapport for KS2*

Deretter gir vi våre vurderinger, konklusjoner og evt. tilrådninger relatert til foreliggende krav i R108/23, rammeavtalen for KS2 og andre relevante statlige rundskriv og veiledere.

## 2 Grunnleggende forutsetninger

*Iht. Rammeavtalen med FIN skal det som en del av KS2 prosessen vurderes om underlagsmaterialet er komplett og i tråd med føringene gitt i rundskriv R-108/23. Kvalitetssikrer skal gå gjennom den sist oppdaterte versjonen av det sentrale styringsdokumentet (SSD) og vurdere om det er tilstrekkelig grunnlag for estimeringen, tidsplanen, usikkerhetsvurderingen og den etterfølgende styringen av prosjektet. Rammeavtalen omtaler videre flere punkter som skal vurderes i forbindelse med gjennomgang av de grunnleggende forutsetninger.*

*Gi en vurdering av hvorvidt oppgitte samfunns mål og effektmål er presist nok angitt til å sikre operativ styring med prosjektet.*

### 2.1 Sentralt styringsdokumentet (SSD)

Rundskriv R-108/23 påpeker at det skal foreligge et sentralt styringsdokument (SSD), som gir en oversikt over alle sentrale forhold i prosjektet. Innhold i SSD skal virke retningsgivende og avklarende for alle interne aktører, oppdragsgiver og relevante eksterne interessenter.

Statsbygg har utarbeidet et styringsdokument med karakter av SSD, som i all hovedsak omhandler byggeprosjektet. Det foreligger ikke et styringsdokument eller tilsvarende styringsunderlag for brukerutstyrprosjektet.

Følgelig foreligger ikke et samlet overordnet sentralt styringsdokument (SSD), som ivaretar helheten i totalprosjektet.

Siden prosjektet ikke har vært gjennom KS1, foreligger ikke samfunnsøkonomisk analyse. Vår samlede vurdering at styringsdokumentet for nybygg Griegakademiet i hovedsak er komplett og i tråd med føringer gitt i R-108/23. Nybyggprosjektets tiltak framstår som godt definert og tilfredsstillende entydig avgrenset. Foreliggende styringsdokument gir et tilstrekkelig grunnlag for estimeringen, tidsplanen, usikkerhetsvurderingen og den etterfølgende styringen av nybyggprosjektet.

Matrisen under viser våre overordnede vurderinger av tematisk innhold i styringsdokumentet for nybygg med vedlegg, utarbeidet av Statsbygg. Vurderinger av tematisk innhold er strukturert etter føringer for innhold omtalt i R-108/23.

I våre merknader i matrisen kommenterer vi omtalte grensesnitt til brukerutstyrprosjektet og også i hvilken grad underlag i brukerutstyrprosjektet sin framlagte dokumentasjon ivaretar temaer som normalt skal inn i et styringsdokument. I vår vurdering av status (bruk av farge) er disse knyttet til nybygg og foreliggende beslutnings- og styringsunderlag.

Vår bruk av grønnfarge må ikke forstås som at det enkelte tematiske innhold dermed også er tilfredsstillende ivare tatt i et helhetlig styringsunderlag for totalprosjektet.

Tabell 2.1 Overordnet vurdering av SD Griegakademiet nybygg, med sideblikk til dokumentasjon i brukerutstyr prosjektets underlag.

Overordnede rammer	Merknad	Status
Hensikt, krav og hovedkonsept		
Prosjekt mål		
Kritiske suksessfaktorer	Vi har innspill til kritiske suksessfaktorer, se kap 4	
Rammebetingelser/krav		
Grensesnitt		
<b>Prosjektstrategi</b>		
Strategi for styring av usikkerhet	Gjelder nybygget, i liten grad vurdert for brukerutstyr	
Gjennomføringsstrategi	Foreligger for nybygget, mangler for brukerutstyr	
Kontraktstrategi	Foreligger for nybygget, ikke for brukerutstyr	
Organisering og ansvarsdeling nybygg og totalprosjektet	Inneholder ikke en beskrivelse av fullmakter og ansvarsområder for de sentrale posisjonene i prosjektet. I mindre grad utarbeidet et organisasjonskart for ledelse av totalprosjektet (bygg- og brukerutstyrprosjektet).	
Arbeidsomfang	Tydeliggjort både for nybygg og brukerutstyr	
Prosjekt nedbrytingsstruktur (PNS)	Gjelder nybygg, ikke vist for brukerutstyr	
Kostnader og budsjett	Tydeliggjort for nybygg og brukerutstyr	
Gevinstrealiseringsplan	Innbefatter nybygg. Ikke innarbeidet for brukerutstyr.	
Tidsplan		
Intern kvalitetssikringsplan	Foreligger for nybygg.	
<b>Oppfølging av konseptvalget</b>		
Endringslogg og kostnadsstyring i forprosjektfasen	Foreligger, forprosjekt styrt iht styringsmål nybygg.	
Føringer fra konseptvalget	Fulgt opp styringsmål og definert omfang	
Oppdatert samfunnsøkonomisk lønnsomhet	Ikke vært utarbeidet SØA i konseptfasen eller i prosjektavklaringsfasen	

Kilde: Metier og Vista Analyse

Selv om det mangler et strukturert styringsdokument for brukerutstyrprosjektet, så foreligger det utarbeidet underlag i form av omfangsbeskrivelser, estimater og en kvalitativ vurdering av usikkerhet og i noen grad plan for styring av brukerutstyrprosjektet. Dette gir et bra underlag, sammen med annet tematisk innhold, for å kunne videreutvikles til et styringsdokument. I arbeidet med styringsdokumentet må styringsunderlaget for brukerutstyr koordineres mot styringsdokumentet nybygg.

Det er videre nødvendig å få opp et godt strukturert styringsunderlag for totalprosjektet. Dette for å tilstrekkelig klargjøre tydeliggjøre hvordan prosjektet helhetlig skal styres innenfor definerede rammer og mål for sikre en god gjennomføring av neste fase, samt også tilrettelegge for framtidig gevinstuttak.

## 2.2 Mål

### Prosjekt mål i SSD

Effekt målene har blitt bearbeidet og konkretisert i forprosjektfasen, ifm utarbeidelse av gevinstrealiseringsplanen. Effekt målene er forankret i prosjektrådet.

Følgende samfunns mål er definert:

KMD/Griegakademiet skal være en ledende arena for musikkutdanning som bidrar til å utvikle samfunnsrelevante musikkpraksiser og bidra med forskning og kunstnerisk utviklingsarbeid med stor bredde innenfor musikkfeltet, og fremme tverrkunstnerisk forskning på et høyt internasjonalt nivå.

Det er etablert tre effekt mål med indikatorer:

Effekt mål	Innhold i effekt målet	Indikatorer
E1: Utdanning, forskning og innovasjon	Griegakademiet er et studie- og læringsmiljø med gode lyd- og akustikkforhold og infrastruktur på nivå med internasjonal standard for utøvende og skapende musikkutdanning, forskning og innovasjon.	<ul style="list-style-type: none"><li>• Gode resultater på evaluering av lærings- og arbeidsmiljø (Studiebarometeret, arbeidsmiljøundersøkelser o.l.)</li><li>• Flere søkere til studietilbudene.</li><li>• Mange og godt kvalifiserte søkere til utlyste stillinger.</li><li>• God kvalitet i lyd- og akustikkforhold samt infrastruktur</li></ul>
E2: Fagmiljø og formidling	Griegakademiet videreutvikler sterke fagmiljøer som er nytenkende innenfor musikkfeltet. Griegakademiet er også en betydelig kulturaktør og aktiv formidler av forskning og kunstnerisk utviklingsarbeid.	<ul style="list-style-type: none"><li>• Flere tverrfaglige / tverrkunstneriske prosjekter.</li><li>• Økt aktivitet og stort mangfold i prosjektutvikling og undervisningsformer.</li><li>• Økt eksterntfinansiering av forskning og kunstneriske produksjoner.</li></ul>
E3: Effektivitet og synergier	Griegakademiet har en tids- og kostnadseffektiv drift særlig knyttet til energibruk og transport/logistikk og har synergier i administrasjon med fellesfunksjoner for hele KMD.	<ul style="list-style-type: none"><li>• Oppnå besparelser i driftsutgifter, med særskilt vekt på energibruk og transport.</li><li>• Økt effektivitet i administrasjonen til KMD ved samlokalisering og økt sambruk og deling av fasiliteter og funksjoner</li></ul>

Det er videre utarbeidet beskrivelser og KPI-er for hvert av effekt målene.

Det framkommer at det i tillegg til de tre effekt målene er en ambisjon for KMD/Griegakademiet å skape møtepunkter mellom kunstneriske disipliner, musikkvitenskap, musikkterapi, musikkpedagogikk og andre universitetsfag.

Det er definert tre resultat mål med denne prioriteringen:

1. Kostnad: Prosjektet skal gjennomføres innenfor en styringsramme på 718,6 MNOK (752 MNOK inkl tomt) (oktober 22-kr) og en kostnadsramme på 768,4 MNOK (802 MNOK inkl tomt og kunst).
2. Kvalitet: Prosjektet skal leveres med kvaliteter iht. kravspesifikasjonen. Akustikk er definert som prosjektets viktigste suksessfaktor.
3. Tid: Prosjektet skal ferdigstilles 30-34 mnd. etter mottatt oppdragsbrev.

Det er også beskrevet miljømål og mål for sikkerhet, helse og arbeidsmiljø (kjent som SHA).

### 2.2.1 Vår vurdering av prosjektets målbilde

Vår vurdering er at samfunnsmålet tydeliggjør den utvikling som prosjektet skal bygge opp under. Det er konsistens mellom behovsanalysen (se omtale i kapittel 6) og samfunnsmålet. Samfunnsmålet gir en overordnet begrunnelse for prosjektets omfang og tiltak. Samfunnsmålet er meget ordrikt (38 ord) og tenderer mot å bli noe for altomfattende. Et så omfattende samfunnsmål, selv om det innehar presisjon i formuleringer, svekker etter vår vurdering grunnlaget for operativ styring. Kan det samme budskap sies på halvparten av antall ord og dermed bedre legge til rette for operativ styring av prosjektet?

Mål bør være tilstandsbeskrivende, fremfor prosessbeskrivende. Når det gjelder samfunns- mål kan det likevel være praktisk å bruke ord som bidra til osv., men det bør ikke overdrives. Griegakademiet sitt samfunns- mål har to «bidra» og en «fremme». Her kan det ligge muligheter for å redusere antall ord. En utdyping av våre vurderinger av prosjektets effektmål følger under:

Effektmål 1 beskriver den prioriterte virkninger for studenter og ansatte i form av funksjonelle rammebetingelser (akustikk og infrastruktur), som ønskes oppnådd etter gjennomført prosjekt. Effektmålet er prosjektspesifikt. Indikatorer (og KPI), som er utarbeidet for effektmål 1, vil kunne legge grunnlag for å verifisere måloppnåelse i ettertid. Det er imidlertid noe varierende konsistens mellom indikatorer for effektmål og KPIer i gevinstrealiseringsplanen. Dette bør være konsistent.

Effektmål 2 beskriver virkninger for fagmiljøer ved akademiet og formidling. Første del av effektmålets innhold indikerer et ambisjonsnivå utover det Griegakademiet kan oppnå i dagens eksisterende lokaler. Den andre delen av effektmålet relateres til virkninger av Griegakademiet som betydelig kulturaktør og aktiv formidler av forskning og kunstnerisk utviklingsarbeid. En av indikatorene i effektmål 2 er økt eksterntfinansiering av forskning og kunstneriske produksjoner. Effektmål 2 vurderes også som prosjektspesifikt. Indikatorer (og KPI), som er utarbeidet for effektmål 2, vil kunne legge grunnlag for å verifisere måloppnåelse i ettertid.

Effektmål 3 beskriver virkninger for driften av Griegakademiet, men også miljø-/ klimavirkninger ved etablering av tiltaket. Effektmålet er prosjektspesifikt. Indikatorer (og KPI) som er utarbeidet for effektmål 3, vil kunne legge grunnlag for å verifisere måloppnåelse i ettertid. Kvalitetssikrer mener at prosjektet med fordel bør kvantifisere effektiviseringsgevinster og besparelser, som kan oppnås gjennom realisering av dette effektmålet.

Vår vurdering av resultatmålene (for nybygg):

Kvalitetssikrer støtter rangeringen mellom resultatmålene, hhv. 1) Kostnad, 2) Kvalitet og 3) Tid.

Styringsdokumentets påpekning om betydning av SHA i gjennomføringen av tiltaket, kan også med fordel inngå som et prioritert resultatmål. Dette godt i samsvar med Statsbygg sitt generelle søkelys på SHA i planlegging og gjennomføring av prosjekter.

## 2.3 Prosjektets endringshåndtering – endringslogg

KD gav Statsbygg i oppdrag (brev av 21. mars 2021) å videreføre prosjekt Nytt bygg for Griegakademiet fram til ferdig forprosjekt. Bl.a. ble følgende rammer satt for prosjektutviklingen:

- Styringsrammen (P50) for videre prosjektutvikling av nybygg, inklusiv tomt og mva ble satt til 660 mill. kroner (prisenivå 15. mai 2020).
- Det ble lagt til grunn et netto funksjonsareal på 5006 m<sup>2</sup>.

Kvalitetssikrer oppfatter at dette er styringsmål. Dersom endringer / avvik inntreffer følges disse opp i prosjektets endringslogg.

Vår forståelse av endringer i foreliggende styringsdokument ift. angitte styringsmål fra oppdragsbrevet er:

- Nybyggets netto funksjonsareal er nå 5140 m<sup>2</sup>. Dette er 134 m<sup>2</sup> over nivå angitt i oppdragsbrevet. Prosjektet beskriver at endringen i hovedsak skyldes løsningsforslaget (fra valgt totalentreprenør) og innpassing av funksjonsareal i bygningskropp.
- Angitt styringsramme for nybygget er i SSD angitt til ca. 719 MNOK, inkl mva (prisenivå oktober 2022 kroner). Når vi legger til tomtkostnad på 33,3 MNOK (oktober 2022 kroner) kommer vi fram til ca. 752 MNOK inkl mva. Prosjektet har selv indeksjustert rammen angitt i oppdragsbrevet (660 MNOK inkl mva, mai 2020 kroner) og kommet fram til at dette tilsvarer 769 MNOK, inkl mva og inkl tomt (oktober 2022 kroner). Prosjektet framstår derfor å være innenfor styringsmålet, som er gitt av KD i oppdragsbrevet.

Det foreligger, som vedlegg 5 til styringsdokumentet, en utarbeidet endringslogg for kostnadsstyrt prosjektutvikling. Endringsloggen er sist oppdatert 13. september 2022. Endringsloggen dokumenterer to endringer, basert på:

1. Krav fra Bergen kommune om ny detaljregulering (gir økte kostnader ca. 10 MNOK)
2. Oppdatert innsikt i prosjektet etter gjennomført usikkerhetsanalyse i april 2022, gir økte kostnader på ca. 52,5 MNOK.

Endringsloggen tydeliggjør hvordan endringene er styrt.

### **Kvalitetssikrers vurdering**

Kvalitetssikrers vurdering er at det ved bruk av prosjektets endringslogg, framstår å ikke ha vært grunnlag for å dokumentere større avvik / endringer. Forprosjektet i hovedsak er levert innenfor de styringsmål som ble gitt i oppdragsbrevet fra KD.

Vi viser også til avropet for KS2-oppdraget, hvor det framkommer: «*Det er ikke gjennomført KVVU og KS1 av dette prosjektet, så det er ikke relevant å vurdere utviklingen fra KVVU/KS1*».

## 2.4 Forutsetninger for konseptvalg og samfunnsøkonomisk lønnsomhet

Den valgte konseptuelle løsning (nybygg med brukerstyr), videreutviklet gjennom forprosjektfasen, er basert på tidligere konseptvalgotat (KVN) og arbeid i prosjektavklaringsfasen (OFP).

Det er ikke utarbeidet en samfunnsøkonomisk analyse for prosjektet. Dette er begrunnet med at konsepters / prosjektets antatte kostnadsnivåer ville ligge under terskelverdien angitt i Statens prosjektmodell, samt at det ikke er utarbeidet KVVU / KS1.

Følgelig foreligger det ikke en tidligere vurdering som synliggjør prosjektets grad av samfunnsøkonomisk lønnsomhet.

Vi viser til resultater av vår samfunnsøkonomiske analyse, presentert i kapittel 6 i denne KS2-rapporten.

## 2.5 Gevinstrealiseringsplan

Prosjektets gevinstrealiseringsplan følger som vedlegg 6 til styringsdokumentet nybygg.

Gevinstrealiseringsplanen skisserer en prosess for gevinstarbeidet gjennom trekvart år, der viktige milepæler har vært:

- Gjennomgang og revisjon av prosjektmål
- Gevinstkart, gevinstrapport og gevinstoversikt
- Måleindikatorer og tiltak
- Forankring med virksomhetene og prosjektrådet

Prosesen har vært ledet av Byggherreavdelingen i Statsbygg med bistand fra ekstern rådgiver.

Gevinstoversikten deler gevinster inn i tre tema med hver sine gevinster langs dimensjonene organisasjon og bygg. Det er formulert «key performance indicators» (KPIer) for gevinster fem år etter overtagelse. Viktige gevinster er:

- 20 prosent økt trivsel
- 15 prosent flere søkere til studieprogram
- 15 prosent flere godt kvalifiserte søkere til stillinger
- Topp fem mest anerkjente studiested i Norden
- Økt kvalitet i akustikk med Norsk standard lydisolering og akustikk for musikkrom tilfredsstillende NS:8178
- 20 prosent mer publisering av forskningsresultater
- 30 prosent økt ekstern finansiering
- 50 prosent flere arrangementer i egne lokaler
- 30 prosent økt sambrukseffekt i fellesarealer
- 81 flere ansatte og studenter sammenlignet med 2018 (fra 333 til 414)
- 100 prosent tilfredsstillende av funksjonskrav
- 33 prosent lavere miljøpåvirkning<sup>2</sup>

Det er oppgitt gevinstansvarlig og gevinsteier. UiB ved fakultet for kunst, musikk og design (KMD) er i hovedsak ansvarlig for gevinstene, men Statsbygg er ansvarlig for gevinster som gjelder kvalitet i løsninger og utførelse. Gevinsteier er oppgitt som KMD, UIB og i et par tilfeller departementet, KD.

Det er utarbeidet en oversikt over hvordan gevinstrealisering påvirker viktige aktører, hvilken risiko som foreligger og hvilke tiltak som bør gjennomføres. Risiko er i hovedsak knyttet til at man ikke gjør nødvendige endringer for å realisere mulighetene som ligger i lokalene. For eksempel ikke gir insentiver eller på annen måte forbereder for økt ekstern finansiering.

---

<sup>2</sup> Denne KPI er oppført med et spørsmålstegn etter.



Det er laget en detaljert plan for aktiviteter frem til gevinstrealisering. En aktivitet er for eksempel å «styrke fagmiljøets kompetanse innen relevant, ny teknologi». Tiltaket er «organiserer oss for ny teknologisk bruk i utdanning og forskning». Ansvarlig er KMD ved dekan og instituttleder, og tiltaket oppgis å være i gang. Frist for tiltaket skal settes senere, senest ved beslutningspunkt 4 (B4).

Endelig er det laget et sett med tidlig-indikatorer og underveis-indikatorer, med ansvar, for å vurdere om prosjektet ligger an til å oppnå gevinst.

### 2.5.1 Vår vurdering av gevinstrealiseringsplanen

Vår oppgave som kvalitetssikrer er, ifølge rammeavtalen å «kontrollere at det foreligger en gevinstrealiseringsplan i tråd med fastsatte krav, og om planens detaljeringsgrad er tilpasset prosjektets behov.» «Fastsatte krav» må forstås i henhold til R108/23, der det heter at «det skal utarbeides en gevinstrealiseringsplan for prosjektet. En gevinstrealiseringsplan er en oversikt over de forventede og ønskede gevinster i et prosjekt. Den skal anvendes til styring og planlegging av hvordan gevinster skal realiseres i prosjektet, og hvilke kontrollmekanismer som kan kvalitetssikre dette. jf. DFØ-veilederen *Gevinstrealisering – planlegging for å hente ut gevinster av offentlige prosjekter.*» Ytterligere informasjon om vår oppgave følger av oversiden til denne rapporten, der det spørres om planen er tilpasset prosjektets behov, viktige tiltak for oppfølging, og planlagt gevinst-uttak.

Ved gjennomlesning får vi inntrykk av at gevinstrealiseringsplanen gjelder byggeprosjektet. For eksempel innledes gevinstkartet med en oversikt over prosjektets leveranser, der brukerutstyr ikke er nevnt. Prosjektet skriver imidlertid i en epost at brukerutstyr er med, uten at det har mye fokus:

*«Gevinstrealiseringsplanen gjelder ikke spesifikt kun for selve bygget, men for helheten av tiltaket og planen skal være med på å sikre at UiB og fakultetet oppnår ønskede resultatene og gevinster fra byggeprosjektet inkludert brukerutstyret.*

*Gevinstrealiseringsplanen er dynamisk og vil bli videreutviklet når oppstarts bevilgning er gitt (B4) og gevinster fra brukerutstyret vil da få mer fokus.»*

Det er liten tvil om at brukerutstyret må være riktig dimensjonert og på plass i tide, for å hente ut gevinster fra bygget. Et velfundert program for å erstatte brukerutstyr som slites, er også nødvendig. Derfor støtter vi at gevinster fra brukerutstyret bør få mer fokus i senere versjoner av gevinstrealiseringsplanen.

Ellers er vår vurdering at gevinstrealiseringsplanen er utformet i tråd med fastsatte krav. Vi mener at planen i hovedsak er tilpasset prosjektets behov, men skulle gjerne sett at det ble etablert minst en KPI som fanger opp forbedringer i studentenes kompetanse. Det finnes en KPI som angir 20 prosent økning i studentenes trivsel, som er vel og bra, men et hovedmål med prosjektet må jo være å løfte studentenes kompetanse mer enn det man får til i dag, slik at man populært sagt får bedre avgangsstudenter (uten at det skyldes at de var bedre da de kom inn).

Det er en KPI at antall ansatte og studenter skal øke fra 333 til 414. Denne er så vidt vi kan skjønne i utakt med prosjektets behov, siden nybygget er dimensjonert for det samme antallet studenter og ansatte som en har nå. Det er opp til Stortinget å eventuelt øke kapasiteten i fremtiden. Vi ser ikke at det nå er politisk vedtatt.

Vi vurderer at det er utarbeidet oppfølgingstiltak og at gevinstuttak er kvantifisert i tid og rom. Det hadde imidlertid vært en fordel om KPI-er for gevinster var de samme som KPI-er for mål. Ved å bare velge ut noen gevinst-KPIer som mål-KPIer risikerer man å «glemme» flere av gevinst-KPI-ene underveis i prosjektet.

## 2.6 Tilråding

Tabell 2.2 Tilråding for temaer omtalt under grunnleggende forutsetninger

Nr.	Tilråding
2-1	Samfunns målet er meget ordrikt (38 ord) og svekker dermed, etter vår vurdering, grunnlaget for operativ styring. Vurder om tilnærmet «samme budskap» kan sies med færre ord.
2-2	Det bør utarbeides et styringsdokument for brukerutstysprosjektet
2-3	Det må utarbeides et overordnet styringsgrunnlag for totalprosjektet
2-4	Innarbeide gevinster knyttet til brukerutstyr i gevinstrealiseringsplanen
2-5	Utforme gevinst(er) og KPI (er) knyttet til avgangsstudentenes kompetanse

Kilde: *Metier og Vista Analyse*

### 3 Kontrakt- og anskaffelsestrategi

*Iht. Rammeavtalen med FIN skal kvalitetssikrer vurdere om kontraktstrategien er utarbeidet i tråd med fastsatte krav og om det er de mest relevante kontraktstrukturer og kontraktstyper som er vurdert gitt egenskaper ved prosjektet.*

#### 3.1 Grunnlag og overordnet vurdering

Det er utarbeidet en kontraktstrategi for nybyggprosjektet. Denne inngår som del av styringsdokumentet. Det er hittil ikke sammenstilt en kontrakt-/anskaffelsestrategi for brukerstyrsprosjektet.

Vi har kontrollert foreliggende kontraktstrategi i henhold til rammeavtalens føringer og de påpekninger som ligger i avropet for KS2. I kvalitetssikringen av kontraktstrategi har vi gjennomgått styringsdokumentets avsnitt 2.2, Markedsanalyserapport fra Prognosesenteret (sept. 2021) og prosjektets eget dokument «Kontraktstrategi» (okt. 2021) samt «Oversikt konkurransegrunnlag». Det er også gjennomført intervjuer med prosjektet.

Statsbygg har for nybyggprosjektet valgt entreprisemodellen totalentreprise med løsningsforslag, og det er inngått avtale med entreprenør med forbehold om finansiering. Vedståelsesfrist for avtalen er 31. desember 2026. Med bakgrunn i dette er hovedfokus i KS2 å gi relevante anbefalinger om videre oppfølging av den valgte kontraktstrategien.

Det foreligger ikke en dokumentert anskaffelsestrategi for brukerstyrsprosjektet per nå. UiB har informert kvalitetssikrer at de vil gjennomføre anskaffelsen av brukerstyr selv, gjennom sitt eget innkjøpsapparat, og at det vil bli benyttet både rammeavtaler og enkeltanskaffelser.

Vår overordnede vurdering av kontrakt- og anskaffelsesstrategiene for totalprosjektet er oppsummert i Tabell 3.1.

Tabell 3.1 Overordnet vurdering av kontrakt- og fremskaffelsesstrategi - totalprosjektet

Vurdering	Notasjon
Det er vist til relevant regelverk for anskaffelsene	
Det foreligger en kontraktstrategi for nybygget	
Det foreligger en anskaffelsesstrategi for brukerstyrsprosjektet	
Forventet markedssituasjon ved inngåelse av kontrakter er vurdert	
Kontraktstruktur, kontraktstyper og ansvarsdeling er vurdert	
Nybygget: Spesifikasjonsgrad, kravspesifikasjon og plan for endringsstyring foreligger	
Brukerutstyr: Spesifikasjonsgrad, kravspesifikasjon og plan for endringsstyring foreligger	

Kilde: Metier og Vista Analyse

## 3.2 Nybyggprosjektet

### 3.2.1 Vår vurdering

I vår vurdering av valgt kontraktstrategi for nybygget omtales og drøftes følgende gjenstående temaer basert på føringer gitt i rammeavtalen med FIN, punkt 1.3.4 Kontraktstrategi.

- Kontroll med og oppfølging av leverandører
- Kontraksstruktur, kontraktstype og ansvarsdeling
- Kompensasjonsformat og insentiver
- Spesifikasjonsgrad, kravspesifikasjoner og endringsstyring.

#### **Kontroll med og oppfølging av leverandører**

Statsbygg benytter NS 8407 som kontraktstandard for totalentrepriser. Kontroll og oppfølging av leverandøren styres av bestemmelser i denne. I tillegg har Statsbygg valgt å etablere et dokument «Totalentrepriseboka», som beskriver særskilte forhold som gjelder for Statsbyggs prosjekter. Dette er da spesielle kontrakts bestemmelser til NS 8407 som inneholder presiseringer og endringer sammenlignet med standarden. Kontroll og oppfølging av leverandøren styres av bestemmelser i NS8407 og av «Totalentrepriseboka». Vi anser dette for å være tilstrekkelig og en gjennomprøvd tilnærming i Statsbygg.

#### **Kontraksstruktur, kontraktstype og ansvarsdeling**

Alle leveranser for nybyggprosjektet legges inn under den inngåtte totalentreprisekontrakten, og entreprenøren har ansvar for alle beskrevne ytelser i henhold til kontrakten. Denne inndelingen støttes av kvalitetssikrer.

#### **Kompensasjonsformat og insentiver**

Valgt entreprisemodell for nybygget innebærer at det er avtalt en fastpris med entreprenøren som vant konkurransen. Modellen har ikke kostnadsinsentiver, og følger bestemmelser i NS 8407 og Statsbyggs «Totalentrepriseboka». Gitt konkurranseformatet vurderes dette for å være hensiktsmessige valg.

#### **Spesifikasjonsgrad, kravspesifikasjoner og endringsstyring**

Prosjektet har utarbeidet en kravspesifikasjon, og det finnes en rekke vedlegg av tekniske dokumenter til denne. I disse angis grensesnitt til brukerutstyr (utstyr som ligger utenfor entreprenørens kontrakt).

## 3.3 Brukerutstyrsprosjektet

### 3.3.1 Vår vurdering

Det er definert et omfang for brukerutstyrsprosjektet, men det er ikke dokumentert beskrivelser og vurderinger knyttet til gruppering av anskaffelser og hvordan anskaffelsene skal gjennomføres av UiB.

En del av anskaffelsene, særlig knyttet til løst inventar og instrumentarium, vil kunne ivaretas innenfor UiB sine eksisterende, eventuelt nye, rammeavtaler. Vår forståelse er at UiB har relevante erfaringer med slike anskaffelser. Følgelig har UiB trolig kompetanse og kapasitet til å gjennomføre dette selv. Når det gjelder anskaffelse av SLLB (scene-, lys-, lyd-, og bildeanlegg) er vår forståelse at UiB ikke tidligere har gjennomført tilsvarende anskaffelser, i alle fall ikke i et så stort omfang som planlegges for Griegakademiet. UiB opplyser at deres anskaffelsesavdeling har god erfaring med å kjøre andre avanserte utstyrsprosjekter.

For SLLB vil det være tette grensesnitt til både bygg og IKT infrastruktur, som må koordineres med entreprenør og byggherre nybygg. Leverandører som anskaffes for SLLB må dermed samarbeide tett med nybyggprosjektet. Løst inventar og instrumentarium vil først mottas rundt innflyttingstidspunkt og ikke kreve like tett koordinering.

Vår vurdering er at det er viktig med en helhetlig tilnærming til brukerutstyrsanskaffelsen og at UiB dermed ikke bør vente for lenge med å utarbeide en anskaffelsesplan. Prosjektet bør derfor begynne å etablere nødvendig plan for anskaffelse av brukerutstyr. En slik plan vil kunne bidra med informasjon knyttet til organisering og styring av brukerutstyrsprosjektet, samt håndtering av grensesnitt mot byggeprosjektet. Grunnet de tette grensesnittene mellom SLLB og nybyggprosjektet kan det også vurderes om det fortsatt er mest hensiktsmessig om UiB har ansvar for SLLB-anskaffelsen, ev. om denne bør tilføres Statsbygg. Én mulighet er at Statsbygg anskaffer SLLB på vegne av UiB, men at eierskapet ligger hos universitetet. En annen mulighet er at Statsbygg overtar både anskaffelsen og videre oppfølging av SLLB. Dette drøftes videre i kapittel 9.2.2.

## 3.4 Oppsummering og tilrådninger

Oppsummering og tilrådninger under er for totalprosjektet, dvs. både nybyggprosjektet og brukerutstyrsprosjektet.

Tabell 3.2 Tilrådninger mht. videre oppfølging av valgt kontraktstrategi for totalprosjektet, fordelt på nybygg og brukerutstyr

Nr.	Tilrådninger
3-1	Etablere gode oversikter som viser grensesnittet mellom totalentreprisen for nybygg og brukerutstyr, med tydelig definert ansvar på begge sider
3-2	Brukerutstyrsprosjektet: Etablere en overordnet tidsplan for anskaffelsene
3-4	Brukerutstyrsprosjektet: Etablere en overordnet anskaffelsesstrategi

Kilde: *Metier og Vista Analyse*

## 4 Suksessfaktorer og fallgruver

Iht. Rammeavtalen med FIN skal vi som kvalitetssikrer med utgangspunkt i prosjektets materiale og egne vurderinger:

*Kartlegge de prosjektspesifikke suksessfaktorene / fallgruvene og gi tilrådninger som gir oppdragsgiver operative muligheter til å iverksette suksessfaktorene og treffe tiltak til å unngå fallgruvene. Generelle suksessfaktorer og fallgruver som finnes i de fleste eller alle prosjekter, faller utenfor analysen.*

### 4.1 Overordnet vurdering

Vi har vurdert de kritiske prosjektspesifikke suksessfaktorer i styringsdokumentet for nybygget, iht. rammeavtalens føringer. Det er ikke dokumentert eventuelle fallgruver. Vår overordnede vurdering er oppsummet i Tabell 4.1.

Det foreligger ikke dokumenterte vurderinger av suksessfaktorer eller fallgruver for brukerutstyrsprosjektet.

Tabell 4.1 Overordnet vurdering av kritiske suksessfaktorer/fallgruver i styringsdokumentet

Vurdering	Notasjon
Det er utarbeidet kritiske suksessfaktorer	
De kritiske suksessfaktorene vurderes som relevante	

Kilde: Metier og Vista Analyse

### 4.2 Kritiske suksessfaktorer i styringsdokument nybygg

I styringsdokumentet (kap. 1.4) er det identifisert fire kritiske suksessfaktorer samt prosjektets tiltak for å håndtere den enkelte suksessfaktor. Disse er vist i tabellen under, hentet fra styringsdokumentet.

Nr.	Kritisk suksessfaktor	Prosjektets tiltak for å håndtere suksessfaktoren
1.	At styringsrammen holdes	<ul style="list-style-type: none"><li>- Oppfølging av endringer ihht prinsippene for endringshåndtering i Kommunal- og moderniseringsdepartementets veileder.</li><li>- Usikkerhetsstyring med tripplestimater.</li></ul>
2.	At akustiske krav oppnås	<ul style="list-style-type: none"><li>- Prosjektet vil tilknytte seg mer ekspertise på dette området i neste fase / detaljprosjektering.</li></ul>
3.	Kvalitet i byrommet rundt GA, at prosjektet lykkes med å tilføre bydelen noe positivt	<ul style="list-style-type: none"><li>- Oppfølging av innspill i planprosessen, rekkefølgebestemmelsene</li><li>- Gode, men ikke dyre løsninger</li></ul>
4.	Gjennomføringsfase uten store naboulempen, negativt fokus	<ul style="list-style-type: none"><li>- Dialog med naboene når byggefase starter og tett info før faser med støyende arbeider, opprette mailliste der en varslar eller sender info</li></ul>

Tabell 4 Suksessfaktorer

## 4.3 Vår vurdering

### Innledning

Kritiske suksessfaktorer skal være tydeliggjøring av forhold som prosjektet må lykkes med for å sikre måloppnåelse. Fravær av en definert suksessfaktor vil kunne være en hindring for en vellykket gjennomføring av og måloppnåelse for prosjektet. Tilsvarende vil en fallgruve være beskrivelser av forhold som en bør unngå å komme i for å sikre måloppnåelse.

### Vurdering

Vi vurderer to av prosjektets angitte suksessfaktorer til å i hovedsak være generelle forhold, som vil gjelde i de fleste tilsvarende prosjekter for å sikre måloppnåelse. Dette gjelder suksessfaktorer nr. 1 og nr. 4.

Vår vurdering av suksessfaktor nr. 1 *At styringsrammen holdes*, er at dette normalt legges til grunn i «alle» sammenlignbare prosjekter. Det foreligger ikke informasjon som tilsier det er spesielle forhold som gjør at dette bør være en kritisk suksessfaktor i dette prosjektet.

Tilsvarende mener vi for suksessfaktor nr. 4 *Gjennomføringsfase uten store naboulempen, negativt fokus*. Vår vurdering er at temaet vil inngå i mange statlige byggeprosjekter i bynære områder og hvor virksomheter har drift i nabobygg til tiltaket. I dette perspektivet er det i liten grad noe spesielt for dette prosjektet, utover de hensyn som må tas (f.eks. ved spunting og anleggsarbeid). Noen naboulempen i deler av gjennomføringsfasen vil også måtte regnes med i dette byggeprosjektet, men trolig ikke større enn at det kan håndteres gjennom en god kommunikasjonsplan og tiltak som reduserer negative virkninger av gjennomføringen på omgivelsene.

For KSF nr. 3 *Kvalitet i byrommet rundt GA, at prosjektet lykkes med å tilføre bydelen noe positivt*, er det noe uklart hvordan «tilføre bydelen noe positivt» skal forstås som et suksesskriterium relatert til prosjektets mål. Ingen av effektmålene omhandler dette temaet. Er dette å forstå som uttrykk for ambisjoner utover det som nå er lagt til grunn i prosjektets omfang og priset inn i byggets visuelle uttrykk, uteområdene og de pålagte rekkefølgekrav fra kommunen? Vår forståelse er at det legges til grunn nøkternhet i prosjektets samlede løsninger. Er det tenkt på noe konkret utover det som vi her påpeker, bør det ytterligere konkretiseres i styringsunderlaget.

Vi er enig i prosjektets vurdering om at KSF nr. 2 «*At akustiske krav oppnås*» er et kritisk suksesskriterium for realisering av prosjektets mål, herunder E1 1 og E2, samt resultatmål 2. Prosjektets grad av framtidig suksess for mange av brukerne av Griegakademiet kunne knyttes til innholdet i KSF 2.

Kvalitetssikrer har noen egne forslag til mulige KSF og fallgruver for prosjektet. Disse er synliggjort nedenfor:

- KSF: Håndteringen av grensesnittene mellom bygg og SLLB-brukerutstyr (organisering og styring). Totalprosjektet bør tydeliggjøre hva som kan være de mest sentrale utfordringer og hvordan disse best bør adresseres og styres.
- En mulig fallgruve kan være at det ikke er tilstrekkelig søkelys på organisering og styring av totalprosjektet (nybygg + brukerutstyr). Nå framstår styringsdokumentet å ha hovedfokus på nybygget, samtidig som det mangler et styringsunderlag for brukerutstyrsprosjektet. Det er heller ikke utarbeidet et dokumentert styringsunderlag for

totalprosjektet. Vi viser til føringer i R108/23, hvor det framgår at et SSD bør favne om totalprosjektet.

## 4.4 Tiltrådning

Tabell 4.2 Tiltrådning suksessfaktorer og fallgruver

Nr.	Tiltrådning
4-1	Kvalitetssikrer tilrår at prosjektet går gjennom våre påpekninger i avsnitt 4.3 og gjør hensiktsmessige tilpasninger i prosjektets beslutnings- og styringsunderlag.

Kilde: *Metier og Vista Analyse*



## 5 Kostnader og usikkerhet

Iht. Rammeavtalen med FIN skal det ved oppstart av KS2 finnes et komplett estimat over kostnadene på basiskostnadsnivå. Leverandøren skal kontrollere dokumentet for transparens, og herunder etterse at prosessen bak fremskaffelsen av tallstørrelsene er dokumentert og etterprøvbare. Spesifikasjonsgraden skal være i samsvar med god estimeringspraksis på forprosjektnivå. Leverandøren skal vurdere om estimatet er komplett. Leverandøren skal gjennomføre en uavhengig usikkerhetsanalyse av prosjektets usikkerhet basert på egen metodikk og verktøy.

Kapittel 5 er strukturert slik at det omtaler Nybyggprosjektet i avsnitt 5.1, og Brukerutstyrprosjektet i avsnitt 5.2. Kostnadsnivåer knyttet til basiskostnad, P50 og P85 er dokumentert i avsnitt 5.3. Basiskostnadene og analyseresultater i kapittel 5 er inklusive påløpte kostnader, siden usikkerhetsanalysen i styringsdokumentet er fremstilt slik (for sammenlignbarhet). Se kapittel 9.4 for tilrådning til kostnadsramme og styringsramme. Se vedlegg E for vår vurdering av prosjektets basiskostnad og usikkerhetsanalyse for nybygg- og brukerutstyrprosjektet, samt vår basiskostnad og usikkerhetsanalyse for de to prosjektene

### 5.1 Nybyggprosjektet

Estimat for Nybyggprosjektet for Griegakademiet foreligger i *Forslag til styrings- og kostnadsramme ved B4* der seneste revisjon er datert til 26.05.2023. Kalkylen er strukturert i henhold til Bygningsdelstabell – NS 3451 og NS 3453 – spesifikasjon av kostnader i byggeprosjekt. Grunnlaget for basisestimat er tilbudsprisene fra Constructa Entreprenør AS, datert 06.12.2022. Statsbygg har kalkulert kostnader for post 8 – generelle kostnader. Statsbygg har gjennomført en usikkerhetsanalyse. [REDACTED] Resultater av usikkerhetsanalyse har gitt P50- og P85-verdier på henholdsvis 718,6 MNOK og 763 MNOK, inkludert merverdiavgift, eksklusive tomtekostnader og kunstnerisk utsmykning.

#### 5.1.1 Overordnet vurdering av nybyggprosjektet

Vi har vurdert foreliggende kostnadsestimater og usikkerhetsanalyse for nybyggprosjektet i henhold til rammeavtalens føringer. Våre overordnede vurderinger er oppsummert i Tabell 5.1.

Tabell 5.1 Overordnet vurdering av kostnader og usikkerhet i SSD - nybyggprosjektet

Vurdering	Notasjon
Det foreligger et komplett estimat over kostnadene på basiskostnadsnivå.	
Prosess fremskaffelse av tallstørrelser er dokumentert og etterprøvbare.	
Estimatets spesifikasjonsgrad er i samsvar med god praksis på forprosjektnivå.	
Det foreligger en vurdering og analyse av prosjektets usikkerhet.	
Det foreligger en vurdering av potensial for ytterligere forenklinger og reduksjoner i prosjektet.	

Kilde: Metier og Vista Analyse

Vår samlede vurdering er at framstillingen av kostnader og usikkerhet i styringsdokumentet for Griegakademiet i all hovedsak er komplett og i tråd med føringer gitt i R-108/23.

### 5.1.2 Vår vurdering av nybyggprosjektets basisestimat og usikkerhetsanalyse

Våre nærmere vurderinger av nybyggprosjektets basisestimat og usikkerhetsanalyse er presentert i vedlegg E.

### 5.1.3 Kvalitetsikrers basisestimat og usikkerhetsanalyse nybygg

Kvalitetsikrer gjennomførte 29. januar 2024 en usikkerhetsanalyse av nybyggprosjektet med sentrale ressurser fra KS2-teamet og prosjektorganisasjonen i Statsbygg. Tabellen under oppsummerer analysens resultater representert ved forventet tillegg, P50, usikkerhetsavsetning, P85 og standardavvik, angitt i oktober 2022 kroner.

Tabell 5.2 Resultater fra kvalitetsikrers usikkerhetsanalyse nybygget, eksklusiv tomtekostnad og kunstnerisk utsmykning.

Kostnadsnivå	Inkludert MVA			
	Totalkostnad		Gjenstående kostnader	
	MNOK	%	MNOK	%
P50	725		700	
P85	776		751	

## 5.2 Brukerutstyrprosjektet

Brukerutstyr-prosjektet er oppdelt i tre hovedkategorier:

- BUT – løst inventar
- BUT – Instrumentarium
- BIP – Bygningsinstallasjonspåvirkelig utstyr, scene- lys-, lyd-, billedløsninger (SLLB).

Det er i mottatt dokumentasjon tydeliggjort hvem som har utarbeidet eller bistått i utarbeidelsen av de tre hovedkategoriene.

Det er dokumentert at det er innhentet referansetall fra relevante prosjekter, herunder: Alrek Helseklynge – UIB (2019), Harbitz Torg – Rambølls hovedkontor i Oslo (2019) og Dale skole og Kulturarena i Vaksdal kommune (2020). I tillegg er det hentet aktuelle prisestimat på enkelte rom og utstyr. Valg av utstyr er beskrevet med utgangspunkt i tilsvarende scenekunstform for musikalske fremføringer, der det er et direkte sammenlignbart system installert i Kungliga Musikhögskolan i Stockholm. Videre er det antatt mulig ombruk av ca. 10% løst inventar.

### 5.2.1 Overordnet vurdering av brukerutstyrprosjektet

Vi har vurdert foreliggende kostnadsestimater og usikkerhetsanalyse for brukerutstyr-prosjektet i henhold til rammeavtalens føringer. Våre overordnede vurderinger er oppsummert i Tabell 5.6.

Tabell 5.3 Overordnet vurdering av kostnader og usikkerhet i SSD – brukerstyr-prosjektet

Vurdering	Notasjon
Det foreligger et komplett estimat over kostnadene på basiskostnadsnivå.	
Prosess fremskaffelse av tallstørrelser er dokumentert og etterprøvbar.	
Estimatets spesifikasjonsgrad er i samsvar med god estimeringspraksis på forprosjektnivå.	
Det foreligger en dokumentert vurdering og analyse av prosjektets usikkerhet.	
Det foreligger en vurdering av potensial for ytterligere forenklinger og reduksjoner i prosjektet.	

Kilde: Metier og Vista Analyse

## 5.2.2 Vår vurdering av brukerstyr prosjektets basisestimat og usikkerhetsvurdering

Våre nærmere vurderinger av brukerstyr prosjektets basisestimat og usikkerhetsvurdering er presentert i vedlegg E.

## 5.2.3 Kvalitetsikrers basisestimat og usikkerhetsanalyse brukerstyr

Vi gjennomførte 1. februar 2024 en usikkerhetsanalyse av brukerstyrprosjektet med sentrale ressurser fra KS2-teamet, konsulent som har samlet kalkylen på vegne av UiB og sentrale ressurser fra prosjektorganisasjonen i UiB. Tabellen under oppsummerer analysens resultater representert ved forventet tillegg, P50, usikkerhetsavsetning, P85 og standardavvik, angitt i februar 2022 kroner.

Tabell 5.4 Resultater av kvalitetssikrers usikkerhetsanalyse brukerstyr

Kostnadsnivå	Kostnadsnivåer, februar 2022 kroner			
	Inkl. mva.		Eks. mva.	
	MNOK	%	MNOK	%
P50	168		135	
P85	202		162	

## 5.3 Sammenstilling av kostnader og usikkerhet i totalprosjektet

P85 for totalprosjektet vil være mindre enn summen av P85 for byggeprosjektet og brukerstyrprosjektet, så lenge de to prosjektene er stokastisk uavhengige av hverandre. I vår sammenstilling har vi for totalprosjektet dermed regnet ut formelbasert usikkerhetsavsetning og standardavvik. Usikkerhetsavsetning og standardavvik for nybygg- og brukerstyrprosjektet reduseres for å samsvare med P85 for totalprosjektet. Denne reduksjonen er vektet basert på

størrelsen til usikkerhetsavsetning og standardavvik for de to prosjektene fra usikkerhetsanalysene.

Tabellen under viser basiskostnad, P50 og P85 verdier for nybygg, brukerstyr, og totalt for hele prosjektet. Tall pr 1. januar 2024 MNOK inkl. mva. Kostnadstall er eksklusive tomtekostnad på ca. 33 MNOK (okt. 2022-kroner) og kunstnerisk utsmykning. Prosjektet prisjusterte totalprosjektet etter prognosesenterets markedsprisindeks som var 0,2% til juli 2024 kroner. Vi har justert nybyggprosjektet etter SBED-indeksen som utgjør ca. 4,1% fra okt. 2022 til jan. 2024. Brukerutstyrprosjektet er justert etter konsumprisindeks tabell 03013, som viser en prisstigning i perioden på ca. 10,8%.

Tabell 5.5 Resultater fra usikkerhetsanalyse for nybygg, brukerstyr og totalprosjektet. I MNOK inkl. mva., inkl. påløpte kostnader, eks. tomtekostnad og kunstnerisk utsmykking.

	Nybygg		Brukerutstyr		Totalprosjektet	
	MNOK	%	MNOK	%	MNOK	%
<b>P50</b>	<b>754</b>		<b>186</b>		<b>941</b>	
<b>P85</b>	<b>793</b>		<b>213</b>		<b>1 006</b>	

Tabellen under viser basiskostnad, P50 og P85 verdier for hele prosjektet. Tall pr 1. januar 2024 MNOK inkl. mva. Kostnadstall er inklusive tomtekostnad på ca. 33,3 MNOK i okt. 2022-kroner, samt kunstnerisk utsmykning (6 MNOK) som tillegges P85.

Tabell 5.6 Resultater fra usikkerhetsanalyse for totalprosjekt. I MNOK inkl. mva., inkl. tomtekostnad og kunstnerisk utsmykning

	Totalt	
	MNOK	%
<b>P50</b>	<b>974</b>	
<b>P85</b>	<b>1 039</b>	
Kunstnerisk utsmykning	6	
<b>P85 Inkl. kunstnerisk utsmykning</b>	<b>1 045</b>	

## 5.4 Tilrådninger

Tabell 5.7 Tilrådninger kostnader og usikkerhetsanalyse

Nr.	Tilrådninger
5-1	UiB må ift egne kalkyler vurdere kostnad for prosjekt-/anskaffelsesorganisasjon for brukerutstyrprosjektet

Kilde: *Metier og Vista Analyse*

## 6 Kvalitetssikrers samfunnsøkonomiske analyse

Som tidligere omtalt har det i dette prosjektet ikke vært gjennomført en KVVU og følgelig heller ikke en samfunnsøkonomisk analyse. Dette kapitlet gjengir hovedpunktene i kvalitetssikrers samfunnsøkonomiske analyse. Den fullstendige analysen følger som *Vedlegg B* til rapporten.

Den samfunnsøkonomiske analysen er utført i tråd med gjeldende veiledere på området, herunder R109/2021 fra Finansdepartementet, DFØs veileder i samfunnsøkonomisk analyse (2023) og Statsbyggs veileder i samfunnsøkonomiske analyser (2021).

### 6.1 Nullalternativ og tiltaksalternativ

Sentralt i en samfunnsøkonomisk analyse etter statens prosjektmodell er å sammenlikne tiltaksalternativ med nullalternativ. I dette tilfellet finnes det ett tiltaksalternativ, nemlig nybygg i Møllendal i Bergen.

Nullalternativet som dette skal sammenliknes med, er videreføring av aktiviteten i dagens lokaler på Nygård skole. Ifølge R-109 skal nullalternativet omfatte «det minimum av vedlikehold som er nødvendig for at alternativet er reelt». I dette tilfellet er det behov for umiddelbart vedlikehold av bla. vinduer og elektrisk anlegg for å gjøre alternativet reelt.

Ifølge R-109 er det ikke krav om at nullalternativet har like lang levetid som tiltaksalternativet. Et nullalternativ med kortere levetid leder imidlertid til spørsmålet om hva som skjer etter levetiden. Å nedlegge Griegakademiet er ikke et alternativ. Dermed må man på det tidspunktet gjøre en ny vurdering av nybygg sammenliknet med drift på Nygård skole. Det betyr at Nygård skole må være i stand til videre drift og på denne måten blir Nygård skole et alternativ gjennom hele levetiden (60 år) til tiltaksalternativet.

### 6.2 Behov, størrelse og funksjoner i tiltaksalternativet

Det ble i 2017 utarbeidet et konseptvalgnotat (KVN) for Griegakademiet. Behovsanalysen i KVN synliggjorde tre viktige forhold som la grunnlag for det prosjektutløsende behov:

- Tilstanden på lokalene ved Nygård skole
- Økt virksomhet som krever økt areal
- Behov for funksjonalitet tilpasset krav til lærings- og arbeidsmiljø, og nye eller endrede studier og arbeidsformer.

Det prosjektutløsende behov ble definert slik: *Griegakademiet har behov for tilstrekkelige og funksjonelle arealer som sikrer en god oppgaveløsning.*

Det ble beskrevet hva som er lagt i innholdet av begreper i det prosjektutløsende behov.

Behovene er senere verifisert og til dels oppdatert gjennom avklaringsfasen og OFP-rapporten (2019).

Det er ikke gjennomført en ekstern kvalitetssikring (KS1) av KVN, herunder behovsanalysen.

Nybygget er av samme størrelse som eksisterende lokaler og i godt samsvar med rammene satt i KDs oppdragsbrev av 21. mars 2021 (avsnitt 2.3).

#### Vår vurdering

Behovsanalysen utarbeidet i KVN og til dels oppdatert i OFP framstår som tilfredsstillende utarbeidet. Dette både med henblikk på metodeanvendelse og identifisering av reelle behov i et samfunnsperspektiv.

Kvalitetssikrers vurdering er at underliggende beskrevne behov er reelle behov i et samfunnsperspektiv. Vår befaring i Nygård skole, 16. januar 2023, understøtter vår vurdering.

Prosjektets størrelse og funksjoner er etter vår vurdering i godt samsvar med behovene.

## 6.3 Kostnader og nytte

Våre beregninger av nytte og kostnad ved tiltaksalternativ og nullalternativ er oppsummert i Tabell 6.1. Vi forklarer nå elementene i tabellen, linje for linje.

Tabell 6.1 Nytte og kostnad av nybygg og drift i dagens lokaler. Mill. kroner.

Nytte og kostnadselement	Drift i dagens lokaler (nullalternativ)	Nybygg (tiltaksalternativ)
Kostnader til investering og levetidsforlengelse av bygg	-300	-613
Kostnader til investering i brukerstyr	-73	-146
Reinvestering i brukerstyr	-135	-193
Drifts- og vedlikeholdskostnader	-220	-181
Salg av Nygård skole		123
Leiekostnader Møllendalsbakken 11	-68	
Skattefinansieringskostnader	-159	-202
<b>Netto nåverdi av prissatte virkninger</b>	<b>-955</b>	<b>-1 211</b>
Ulemper i oppussingsperioden i Nygård skole	Middels negativ	Ikke relevant
Risiko for stengning av Nygård skole	Middels negativ	
Høyere kompetansenivå blant studentene	Ubetydelig, ingen	Middels positiv
Større og bedre produksjon fra vitenskapelig ansatte		Liten positiv
Bedre arbeidsmiljø og økt trivsel blant studenter og ansatte		Middels positiv
Positive samfunnseffekter ellers		Liten positiv
<b>Ikke-prissatte virkninger bidrag til samfunnsøkonomisk lønnsomhet</b>	<b>Negativ</b>	<b>Positiv</b>
Dekningsanalyse (Break even-analyse) totalt		257 mill. kroner
Dekning per avgangstudent		62 000 kroner
Dekning per innbygger i Bergen 2023		900 kroner
<b>Rangering</b>	<b>2</b>	<b>1</b>

Kilde: Vista Analyse. Merknad: Alle kostnader er regnet uten mva. og andre fiskale avgifter. Alle kostnader er neddiskontert over 60 år med fire prosent realrente i 40 år og tre prosent i de neste. Prisenivået er per januar 2024.

Kostnader til **investering og levetidsforlengelse av bygg** er estimert til 300 millioner i nullalternativet og 613 millioner i tiltaksalternativet. Tallet 300 millioner er hentet inn i forbindelse med analysen av nullalternativ. Tallet 613 millioner har grunnlag i forventet investeringskostnad i hovedrapporten. I den samfunnsøkonomiske analysen trekker vi ut mva. og neddiskonterer kostnaden.

Kostnaden til **brukerutstyr** er lavere i nullalternativet, særlig fordi man der regner mindre kostnader til scene, lys, lyd og bilde (SLLB). For eksempel er det én framføringssal mot tre i nybygget.

Brukerutstyr har en levetid fra fem år for visse utstyrskomponenter til mer enn 15 år for mekaniske instrumenter. Uansett må det reinvesteres flere ganger i løpet av en levetid på 60 år. Kostnaden ved dette er større enn den første investeringen i brukerutstyr.

**Drifts- og vedlikeholdskostnader**, omtalt som FDVU-kostnader i Statsbygg (2023b, 2024), er høyere i nullalternativet enn tiltaksalternativet. Det skyldes dels at energikostnadene er høyere, og dels at i nullalternativet kommer utskiftingskostnadene tidligere. Samlet synker drifts- og vedlikeholdskostnader med henimot 20 prosent i tiltaksalternativet.

**Salg av Nygård skole** gir inntekt i tiltaksalternativet, men ikke i nullalternativet der man jo beholder drift på skolen. Basert på meglers vurdering legger vi til grunn en neddiskontert salgsinntekt på 123 millioner kroner. For å komme fram til salgssummen har megler trukket fra mer eller mindre de samme oppussingskostnadene på 300 millioner som finnes i nullalternativet. Disse kostnadene er altså til stede i begge alternativene.

Nullalternativet vil videreføre **leie av Møllendalsbakken 11**, som brukes av PhD-studenter fra Griegakademiet og KMD. I tiltaksalternativet vil PhD-studentene fordeles på Griegakademiet og KMD og leiekostnaden forsvinner.

**Skattekostnader** er 20 prosent av netto offentlig utgiftsbehov, som i dette tilfellet er likt med tiltakenes kostnader.

De ikke-prissatte virkningene er anslått ved hjelp av verdimatrisemetoden (DFØ, 2023). I verdimatrisemetoden anslår man kvantum og enhetsverdi.

Dersom Nygård skole skal brukes videre, må det som sagt oppussing til. **Oppussingsperioden** vil gi ulemper for studenter og ansatte. UiB anslår at oppussingen kan ta så lang tid som to-tre år. I oppussingsperioden vil studenter og ansatte møte store arbeidsmessige vanskeligheter. På den annen side er oppussingsperioden mye kortere enn levetiden på 60 år. Samlet vurderer vi den samfunnsøkonomiske kostnaden av som middels negativ.

Ved videre bruk av Nygård skole er det **risiko for at skolen blir stengt** av tilsynsmyndigheter. Det kan dreie seg om brudd på arbeidsmiljøbestemmelser eller brudd på krav om universell utforming eller andre krav. Kravene kan komme til å skjerpes i løpet av en sekstiårsperiode, på samme måte som de er blitt skjerpet i foregående sekstiårsperiode. Dersom man tenker seg at den årlige sannsynligheten for stengning er en prosent (en gang i løpet av hundre år) så er det faktisk nesten 50 prosent sannsynlig at bygget stenges i løpet av 60 år.

Dersom det kommer pålegg om stengning, vurderer vi det som mest sannsynlig at Griegakademiet vil få et rimelig varsel og at et nybygg vil presse seg frem. Konsekvensen for studenter og ansatte blir i så tilfelle håndterlig. Den er også en viss sannsynlighet for reduksjon eller nedleggelse av Institutt for musikk, som i tilfellet vil ha svært stor konsekvens.

Den samfunnsøkonomiske kostnaden veier inn sannsynligheten for tilsyn, og sannsynligheten for at Griegakademiet i så tilfelle må legges ned eller reduseres betydelig. Vi vurderer den forventede samfunnsøkonomiske kostnaden til middels negativ.

En viktig målsetting ved tiltaksalternativet er å øke kvaliteten på undervisningen slik at **avgangsstudentenes kompetanse blir høyere** enn ved dagens løsning på Nygård skole. Det er et gevinstmål å gjøre Griegakademiet til et av de fem beste i Norden. I løpet av 60 år legger vi



til grunn at flere enn 4000 studenter uteksamineres fra Griegakademiet. Tillegget i kompetanse bør være merkbar, men tross alt mindre enn kompetansen man får ved å studere i seg selv. Samlet vurderer vi den samfunnsøkonomiske effekten til å være middels positiv.

Tiltaksalternativet vil også ventelig øke kvaliteten på **vitenskapelig og kunstnerisk produksjon** fra ansattes side. Det er for eksempel et gevinstmål å øke antallet publiserte forskningsresultater med 20 prosent i og med nybygget. Det er langt færre årsverk i forskning enn undervisning. Av denne grunn vurderer vi den samfunnsøkonomiske nyttevirkningen av dette til å være liten positiv.

**Trivselen** blant studentene er generelt god på Nygård skole hvis man skal dømme etter studiebarometerets undersøkelser. Indikatoren «fysisk læringsmiljø og infrastruktur» kommer riktignok forholdsvis dårlig ut. Manglende hørselsvern og manglende universell utforming er trukket fram som negative utslag. Samlet vurderer vi den samfunnsøkonomiske nytten av nybygg for trivsel og arbeidsmiljø som middels positiv.

Et nybygg i Møllendal vil gi positive effekter utover nytten for studenter og ansatte. Studenter og ansatte ved KMD vil dra nytte av samlokalisering, musikkmiljøet i Bergen by vil tjene på nybygget, og nybygget vil ha gode effekter for lokalmiljøet i bydelen. Vi har samlet slike effekter i sekkeposten **positive samfunnseffekter ellers**. Det er mange berørte, men når en tenker på alt som skaper nytte for folk må effekten av nybygget kalles beskjedent. Vi vurderer effekten som liten positiv.

## 6.4 Samfunnsøkonomisk lønnsomhet

Om Griegakademiet skal få nybygg eller ikke, er et politisk spørsmål. Like full er vi i statens prosjektmodell bedt om å gi vår faglige vurdering av om tiltaket er samfunnsøkonomisk lønnsomt, sammenliknet med nullalternativet. De ikke-prissatte effekten må være verdt mer enn 257 millioner kroner til sammen for at tiltaket skal være samfunnsøkonomisk lønnsomt. Etter vår vurdering er det tilfellet og tiltaket er lønnsomt.

For å få et bedre grep om de involverte størrelsene kan man se kostnaden på 257 millioner kroner i forhold til antallet avgangsstudenter i løpet av nybyggets levetid. Kostnaden er 62 000 kroner per avgangsstudent. Spørsmålet kan dermed stilles slik: Ville studentene i gjennomsnitt vært villig til å betale 62 000 kroner for undervisning i nytt bygg, dersom det ble krevet? Vil vi som samfunn betale 62 000 kroner på vegne av hver student?

For å vurdere dette, kan det være nyttig å sammenlikne med hva studier koster og studenter betaler. Ifølge en undersøkelse (NIFU og Deloitte, 2014) kostet gjennomsnittstudenten 186 000 kroner i året for ti år siden. I år tilsvarer det 250 000 kroner, eller 1 million kroner over fire år. 62 000 kroner er seks prosent av dette. Fire år er omtrent gjennomsnittlig studietid på Griegakademiet.

Ifølge Kunnskapsdepartementet (2023) skal «utøvende kunst og mediefag» fra 2025 belønnes med 81 000 kroner per 60 studiepoeng (heltidsstudium i et år). Over fire år blir det 264 000 kr, som kan indikere samfunnets marginale betalingsvillighet for å få gjennom en student i et år. I tillegg kommer betydelig grunnfinansiering. 62 000 kr er 18 prosent av poengbelønningen.

Studiestedet BI har 81 000 kroner i studieavgift per år innen «ledelse av kreativ næring». For utlendinger utenfor EØS er avgiften 105 000. Over fire år blir summene 320 – 420 000. 62 000 er 15-20 prosent av dette.

Alt i alt vurderer vi at 62 000 per student er en akseptabel pris for forbedringen nybygget gir.

Vi kan også se kostnaden på 257 millioner i forhold til antallet innbyggere i Bergen. 257 millioner utgjør nesten 900 kroner per innbygger. Som sagt gir nybygget verdi til musikkmiljøet i Bergen og til Bergen by som helhet. Spørsmålet kan da være om innbyggerne i Bergen har vilje til å betale det bygget koster, eventuelt at samfunnet er villig til å betale 900 kroner på vegne av hver bergenser.<sup>3</sup>

900 kroner kan sammenliknes med prisen på ulike kulturarrangementer. For eksempel selges gavekort til Festspillene i Bergen i valører på 500 og 1000 kroner. Det var 70 000 besøk på Festspillene i 2022. Vi kan også sammenlikne med billetter på ulike arrangementer. For eksempel selges billetter til én forestilling på Bergen Nasjonale Opera for 300-850 kroner.

Det er ikke alle bergensere som er opptatt av kulturarrangementer, men et nybygg skal stå i 60 år og fremtidige generasjoner er med på det tenkte spleiselaget. Også vurdert per innbygger i Bergen synes nybygget å ha en akseptabel pris.

Når vi tar hensyn til at verken studentene eller innbyggerne, eller de ansatte, behøver dekke hele kostnaden alene, står konklusjonen sterkere: Tiltaket er samfunnsøkonomisk lønnsomt.

Vi har undersøkt robustheten i estimatet og finner at kostnad per student ligger mellom 53 000 og 83 000 kroner. Kostnaden per bergenser ligger mellom 750 og 1200 kroner. De høyeste tallene framkommer hvis investeringskostnaden øker opp til sin P85-verdi. Disse utslagene er etter vår oppfatning ikke så store at de rokker ved konklusjonene. Tiltaket har klare fordelingsvirkninger i og med at det er nåværende og fremtidige studenter og ansatte som gis fordel til, og dernest musikkmiljøet og bymiljøet i Bergen. Etter vår vurdering er det ingen særlige fordelingsmessige momenter som taler for eller mot å gi fordel til disse gruppene. Konklusjonen fra den samfunnsøkonomiske analysen står seg slik sett i en bredere velferdsmessig sammenheng.

---

<sup>3</sup> I samfunnsøkonomisk analyse er hvem som har betalingsvilje og hvem som faktisk betaler to forskjellige ting.

## 7 Tiltak for reduksjon av risiko

Iht rammeavtale med FIN skal vi som kvalitetssikrer bl.a:

*Vurdere usikkerhetsmomentene for påvirkbarhet, det økonomiske potensialet ved tiltak for å redusere risikoen og kostnadene forbundet med dette. Det skal gis tilråding om hvilke tiltak som anbefales gjennomført for å redusere risikoen. Det skal gjøres en konkret vurdering i hvert enkelt prosjekt basert på en overordnet forutsetning om at risikoen skal reduseres så langt det er forretningsmessig forsvarlig å bruke ressurser på det.*

Prosjektet har jobbet med ulike tiltak for reduksjon av risiko. Nybyggprosjektet har tatt ned mye risiko allerede, blant annet ved å ha valgt entreprenør og ha utarbeidet et løsningsforslag som entreprenøren har eierskap til. Ettersom entreprenør er valgt er markedsusikkerheten vesentlig lavere enn normalt.

Prosjektet bør utnytte at valgt entreprenør kjenner området godt og har bygget der tidligere. Det er viktig å sørge for at totalentreprenøren utnytter kunnskapen den har om nærmiljøet og grunnforhold.

Andre viktige risikoreduserende momenter vil være å sikre en hensiktsmessig og tilstrekkelig robust organisering, herunder etablere en helhetlig plan for god organisering og styring av totalprosjektet. Herunder vil søkelys på grensesnitthåndtering være avgjørende. Det må avklares hvorvidt det kan være hensiktsmessig at elementer i SLLB-delen av prosjektet, kan tilføres Statsbygg og hvor Statsbygg overtar ansvaret.

Med tanke på vedståelsesfristen 26.12.26 har prosjektet behov for en avklarende beslutning på «ja / nei» av Regjeringen før utløpet av denne fristen.

Dette kapitlet er kort siden risikoreduserende tiltak også omtales og drøftes i andre kapitler, for eksempel kapittel 9 Organisering og styring, kapittel 4 Suksessfaktorer og fallgruver, og kapittel 5 Kostnader og usikkerhet.

### 7.1 Tilrådninger reduksjon av risiko

Tabell 7.1 Tilrådninger

Nr.	Tilrådninger
7-1	Etablere en helhetlig plan for god organisering og styring av totalprosjektet
7-2	Vurdere om det kan være hensiktsmessig at elementer i SLLB-delen av brukerstyret overføres til Statsbygg
7-3	Utnytte kunnskapen totalentreprenør har i lokalområdet
7-4	Arbeide aktivt med usikkerhetsstyring
7-5	En avklarende beslutning av Regjeringen om gjennomføring (ja/nei) før utløp av vedståelsesfrist.

Kilde: Metier og Vista Analyse

## 8 Reduksjon og forenklinger

Iht. rammeavtalen med FIN skal vi som kvalitetssikrer bl.a:

*Foreta en særskilt analyse av potensialet for ytterligere forenklinger og reduksjoner, som grunnlag for å lage en kuttliste. Dette kan være tiltak som isolert sett ikke er ønskelige, og som det i utgangspunktet ikke tas sikte på å realisere, men som, om nødvendig, kan gjennomføres. Det kan være tiltak som har negative konsekvenser for innhold og/eller fremdrift, men som ikke på avgjørende måte truer den grunnleggende funksjonalitet som er forutsatt eller et eventuelt kritisk ferdigstillestidspunkt.*

### 8.1 Nybyggprosjektet

#### 8.1.1 Prosjektets forenklinger og reduksjoner

Styringsdokumentet beskriver reduksjoner og forenklinger i form av en kuttliste. Prosjektet har i samarbeid med UiB utarbeidet kuttlisten, og den er basert på innspill fra bruker og entreprenør. Kuttene har ulike konsekvenser og det er foretatt en prioritering av konsekvenser for oppnåelse av prosjektets effektmål. Kuttene tilknyttet nybygg har en samlet forventet verdi på 15 mill.

Tabell 8.1 Utdrag fra prosjektets kuttliste

**Kuttliste.**  
 Dato: 14.06.2023

Effektmål E1: Utdanning, forskning og innovasjon.  
 Effektmål E2: Fagmiljø og formidling  
 Effektmål E3: Effektivitet og synergier

Ingen / Ubetydelig: Kuttliste har akseptabel negativ effekt.  
 Middels: Kuttliste har middels effekttap sammenlignet med gjeldende konsept.  
 Stor: Kuttliste har stort effekttap sammenlignet med gjeldende konsept.  
 Uakseptabelt: Uakseptabelt effekttap sammenlignet med gjeldende konsept.

UiB Prioritering kuttiltak	ID	Tiltak	Kostnadseffekt P50	Beslutning (x-mnd etter gitt startbevilgning)	Konsekvens for måloppnåelsen	Påvirker effektmål	Beskrive
1	K_004	Takhage	2 375 000	5 + 25 mnd			Ta bort t
1	K_005	Endre fasademateriale fra alu. Til hel fasade	1 782 500	5 + 18 mnd			Endret n
1	K_006	Endre fra spilehimling til systemhimling i plan 3 og 4	803 125	5 + 25 mnd			Endret n
1	K_007	Endre fra parkett til gulvbelegg plan 3 og 4 i fellesarealer	460 375	5 + 25 mnd			Endret n
1	K_008	Endre adg. Ktr system fra Lenel til Salto	1 052 500	5 + 18 mnd		E3	Påvirker
1	K_009	Endre dørbladlesere på lås- og beslagslisten til Salto	1 015 000	5 + 25 mnd		E3	Påvirker
1	K_010	Endre alle dørbladlesere til sylinderfås	1 656 250	5 + 18 mnd		E3	Påvirker
1	K_011	Endre krav til brannisolering av kanaler ol	141 250	5 + 6 mnd			Legger ti
							Påvirker driftssikk
1	K_012	Endre krav til kjøleanlegg	3 685 000	5 + 6 mnd		E3	Påvirker
1	K_013	Redusere solcelleanlegget med 50kWp fra fasade	1 375 000	5 + 6 mnd		E3	Påvirker
1	K_014	Endre/fjerne noe utendørsbelysning fra benker ol	412 500	5 + 25 mnd			Opplevel
1	K_015	Endre fabrikk belysning	275 000	5 + 25 mnd		E3	Endret n
		<b>Kuttliste SUM</b>	<b>15 033 500</b>				

#### 8.1.2 Våre vurderinger av reduksjon og forenklinger

Prosjektet anses å være gjennomarbeidet, godt definert og i tillegg optimalisert gjennom utvikling over flere år. Med bakgrunn i valgt kontraktstrategi (totalentreprise med løsningsforslag) har entreprenøren utviklet og bearbeidet sitt løsningsforslag. Basert på dette vurderer vi det som trolig utfordrende å gjennomføre større omfangsreduksjoner uten at funksjonalitet fjernes fra bygget. Statsbygg har i prosjektets kuttliste beskrevet at noen av kuttene vil påvirke driftskostnadene. Slik vi tolker dette, vil det bety at kostnaden flyttes over til bruker. Totalt vil det dermed ikke føre til en lavere kostnad for prosjektet i sin helhet. Det er derfor viktig å unngå kutt som øker driftskostnadene.

Vi anbefaler at verdien angitt av Statsbygg i nybyggets kuttliste legges til grunn.

## 8.2 Brukerutstyrprosjektet

### 8.2.1 Prosjektets forenklinger og reduksjoner

Brukerutstyr prosjektet har ikke synliggjort en konkret kuttliste, men oppgir at det er gjennomført en grundig brukerprosess på kutt og identifisert mulighet til å kutte instrumentarium på til sammen ca. 6,2 mill. kroner. Vi forstår dette som en forventningsverdi.

### 8.2.2 Våre vurderinger av reduksjoner og forenklinger

Prosjektets egen vurdering om å gjøre eventuelle kutt med tanke på instrumentarium virker fornuftig. Det er trolig lite å hente på å gjøre reduksjoner eller forenklinger for SLLB. Fagrådgi-vere i prosjektet oppgir at en reduksjon av kvalitetsnivå trolig vil medføre kortere levetid og dårligere funksjonalitet. Dersom det skal gjøres reduksjoner kan prosjektet enten gjøre noen rom enklere, som vil medføre lavere funksjonalitet, eller gjøre om på selve romprogrammet. Det er vurdert som bedre å redusere prosjektomfang ved å ta elementer ut, fremfor å ta ned kvaliteten.

Potensialet med tanke på reduksjoner og forenklinger i brukertutstyrprosjektet ligger dermed på løst inventar og instrumentarium. Kvalitetssikrer vurderer potensialet til en sum på 10 MNOK inkl. mva, som tilsvarer ca. 5 % av P85 verdi. Et potensial av denne størrelsen er nødvendig for å ha nok fleksibilitet til å håndtere kostnadsoverskridelser.

Videre må prosjektet etablere en liste med prioritering av utstyret som kan kuttes.

## 8.3 Tilrådninger

Kvalitetssikrer anbefaler at samlet verdi av kuttlisten for totalprosjektet settes til 25 MNOK inkl. mva, for å gi styringsmessig fleksibilitet og bidra til kostnadsstyringen i prosjektet.

Tabell 8.2 Tilrådninger reduksjoner og forenklinger

Nr.	Tilrådninger
8-1	Brukerutstyrprosjektet etablerer en prioritert kuttliste for brukertutstyr

Kilde: *Metier og Vista Analyse*

## 9 Organisering og styring

Iht. Rammeavtalen med FIN skal kvalitetsikrer bl.a:

*Tilrå hvordan prosjektet bør organiseres og styres for å kunne realiseres på en mest mulig kostnadseffektiv måte, og innenfor den anbefalte kostnadsrammen inkludert avsetning for usikkerhet. Det skal etterprøves om føringer fra valgt kontraktsstrategi, og kontraktens mekanismer gjenspeiles i prosjektets organisasjonsstruktur. I denne sammenheng bør en komme tilbake til overordnede muligheter, trusler og strategivalg. For prosjekter med særlig store styringsutfordringer skal det vurderes om det er behov for særskilte tiltak for å styrke styringen eller tilpasse innretningen av styringsstrukturen. Leverandøren skal gi tilråding om et styringsregime som gir best mulige insitamenter i retning av et mål om å bruke så lite av avsetningen for usikkerhet som mulig.*

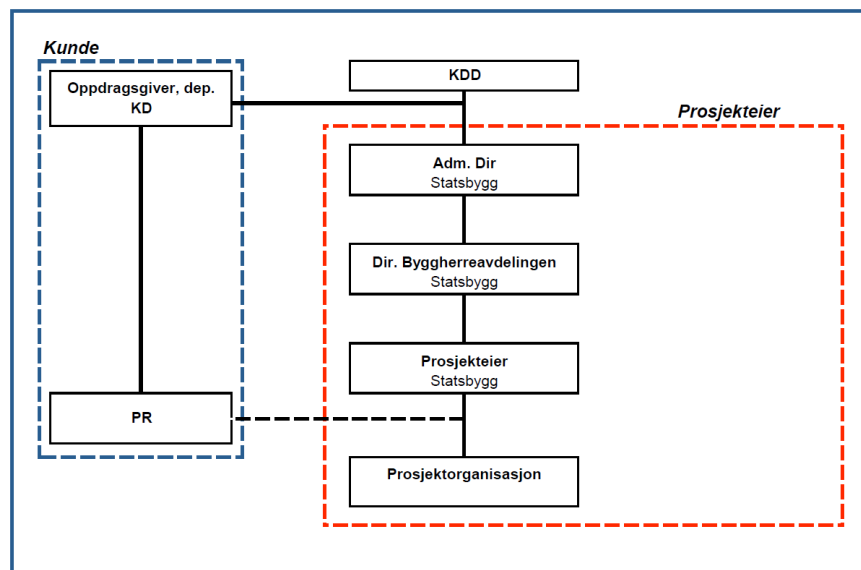
Dette kapitlet omfatter våre vurderinger og anbefalinger knyttet til organisering og styring av prosjektet. Her vurderer vi også om innretningen av prosjektet er fleksibelt nok til å kunne håndtere et eventuelt endret omfang av prosjektet på et senere tidspunkt

### 9.1 Nybyggprosjektet

#### 9.1.1 Prosjektets plan for organisering og styring

I oppdragsbrevet fra KD er det beskrevet at Statsbygg er prosjektansvarlig og utøvende byggherre, og gjennomfører prosjektet etter Statsbyggs prosjektmodell og rutiner.

Vedlegg 1 til styringsdokumentet, jf. Figur 1, viser et overordnet organisasjonskart for prosjektet. Det er også angitt hvem som innehar nøkkelroller i prosjektet fra Statsbygg sin organisasjon. Rollene som listes er prosjekteier i Statsbygg samt prosjektleder og fagansvarlige i skisse- og forprosjektfasen. Det er ikke vist et organisasjonskart for byggeprosjektet som skal gjelde for gjennomførings-fasen. Det gis heller ingen videre beskrivelse av organiseringen i styringsdokumentet.



Figur 1: Overordnet organisasjonskart nybygg

Det foreligger en overordnet fremdriftsplan for prosjektet, samt en egen fremdriftsplan for regulering.

Prosjektet planlegger å rapportere på usikkerhet til prosjekteier i forbindelse med månedsrapporten, og at verktøy for usikkerhetsstyring vil bli tatt i bruk ved oppstart av byggefase.

## 9.1.2 Våre vurderinger

### Organisering

Det er ikke vist et organisasjonskart for byggeprosjektet som skal gjelde for gjennomføringsfasen. Det gis heller ingen videre beskrivelse av organiseringen i styringsdokumentet. Det er ikke synliggjort eller avsatt ressurser for koordinering mot brukerutstørsprosjektet. Alt i alt virker byggherreorganisasjonen litt «slank». Styringsdokumentet bør beskrive hvilke ansvarsområder de sentrale rollene har i prosjektet. Dette for at alle aktører, både interne og eksterne, enkelt får oversikt over styrings- og rapporteringslinjene i prosjektet.

Det anbefales at prosjektet videreutvikler beskrivelsene av prosjektets organisering med følgende innhold:

- Organisasjonskart for byggeprosjektet
- Rollebeskrivelser og ansvarsområder for sentrale roller
- Beskrivelse av styringsregimet for utløsning av reserver, herunder fullmakter for dette prosjektet (basert prinsippdokument hos Statsbygg).

### Fremdriftsplan

Det bør utarbeides en fremdriftsplan for gjennomføringsfasen som viser avhengigheter til brukerutstørsprosjektet og som viser anskaffelser for både bygg og brukerutstyr.

### Eierstyring

Det bør etableres en beskrivelse av hvordan samhandlingen mellom prosjektledelsen i Statsbygg og KD som prosjekteier er tenkt, som hyppighet av styringsgruppemøter og hvordan rapporteringen fra prosjektledelsen til KD skal være. Den interne eierstyringen i Statsbygg bør også tydeliggjøres. Videre bør eierstyring av totalprosjektet og plan for dette tydeliggjøres.

### Prosjektstyring

Kostnadsoverslaget er ikke fremstilt i investerings-, finansierings- og betalingsplaner, periodisert over prosjektets levetid. Prosjektet bør etablere en plan for dette med bakgrunn i et forutsatt tidspunkt for investeringsbeslutning/oppstart. Dette kan gjøres når oppstart bevilgning eventuelt foreligger.

Det er ikke oppgitt hvordan prosjektet skal styre og rapportere kostnader og fremdrift, samt hvem som har ansvaret for prosjektstyringen. Det bør etableres planer for dette.

### Usikkerhetsstyring

Det bør etableres en plan som beskriver hvordan usikkerhetsstyringen skal utføres. Planen bør inkludere ansvar, prosess og rapportering.

## 9.2 Brukerutstyrprosjektet

### 9.2.1 Prosjektets plan for organisering og styring

I oppdragsbrevet fra KD er det beskrevet at UiB utarbeider en oversikt over behovet for brukerutstyr til prosjektet og koordinerer resultatene av dette arbeidet med Statsbygg.

Det er prosjektets oppfatning at brukerutstyrprosjektet videre skal styres av UiB, og at dette omfatter planlegging, innkjøp, prosjektering og montering av scene-, lys-, lyd-, og bildeanlegg (SLLB), løst inventar og instrumentarium.

Det foreligger ikke et styringsdokument for brukerutstyrprosjektet. Det foreligger heller ikke et organisasjonskart eller en beskrivelse av prosjektets plan for organisering og styring.

Prosjektet oppgir at de vil inkludere følgende roller i sin prosjektorganisasjon:

- Interiørarkitekt
- Prosjektering SLLB
- Innleid prosjektleder
- Eiendomsavdelingen prosjektledelse
- Brukerkoordinator
- Anskaffelse
- Controller
- Brukergrupper
- Prosjekteier/utstyrskomiteé
- Prosjektledelse flytting
- Gjenbrukskoordinator

Både prosjektering av SLLB og innleid prosjektleder skal hentes eksternt. UiB har uttrykt at interiørarkitekten vil engasjeres som en rolle under hovedarkitekten til Statsbygg.

Det foreligger ikke en fremdriftsplan med oppstart for brukerutstyr. I fremdriftsplanen for nybyggprosjektet er brukerutstyrprosjektet en aktivitet etter ferdig bygging. Her må det tydeligere koordineres mellom fremdriftsplanene til de to prosjektene og tydeliggjøres i totalprosjektets framdriftsplan.

Det er utarbeidet en grensesnitts matrise (prosjektilpasset bygg- og brukerutstyrliste) i samarbeid med Statsbygg. Den viser kategorisering av utstyr, dvs. om det er definert som bygg utstyr eller brukerutstyr. Bygg utstyr finansieres av byggeprosjektet og brukerutstyr finansieres av bruker.

### 9.2.2 Våre vurderinger

Det bør utarbeides et eget styringsdokument for brukerutstyrprosjektet som gir en oversikt over alle sentrale forhold i dette prosjektet og gir klar styringsretning i prosjektet, også ift grensesnitt med byggeprosjektet.

#### **Organisering:**

I prosjektets styringsdokument skal organisering, roller og ansvar i brukerutstyrprosjektet beskrives. Organisering av brukerutstyrprosjektet må ses i sammenheng med nybyggprosjektet.



I brukerutstysorganisasjonen er det viktig å sikre tilgang på tilstrekkelig kompetanse og kapasitet for planlegging, koordinering og anskaffelse av brukerutstyret. Prosjektet har en klart definert leder som ivaretar styring, rapportering og informasjonsutveksling med byggeprosjektet.

Basert på oversikten UiB har satt opp over ressurser som er tiltenkt prosjektet, vurderes det at det er tilfredsstillende bemannet. Vår forståelse er at UiB har erfaring med de elementer som knyttes til løst inventar og instrumentarium. UiB har selv vurdert at det er behov for innhenting av ekstern bistand i form av en prosjektleder og prosjekteringsressurs for SLLB. Likevel presiseres det at de mulige utfordringene er knyttet til det bygningsinstallasjonspåvirkelige utstyret (SLLB) og det er det som vil kreve mest oppmerksomhet.

SLLB har viktige grensesnitt mot andre fag. Dette gjelder spesielt elektro (RIE) og bygningsmessige arbeider (RIB). Ansvarsfordelingen er spesifisert i bygg- og brukerutstyslisten. Vi tilrår at det sikres god koordinering mot disse fagene i både planleggings- og byggefasen. Dette for å redusere usikkerheten som ligger i grensesnitt mellom brukerutstyr og nybygg. Det er blant annet uklart om valgt entreprenør har fått funksjonsbeskrivelsen for lyd- og bildeanlegg. Dette kan mulig skape utfordringer i både prosjektering og gjennomføring for totalentreprenør. Det er opplyst fra prosjektet at RIE der ikke har forutsetning for prosjektering av SLLB. Det er den som prosjekterer brukerutstyr som må detaljere dette behovet. Dette vil kreve et tett samarbeid mellom prosjektene og det kan være behov for å innhente ytterligere kvalifisert bistand utover det som allerede er planlagt.

Som nevnt i kapittel 3.3.1, bør UiB vurdere om det kan være hensiktsmessig at anskaffelse, styring og oppfølging av SLLB-delen overføres delvis eller i sin helhet til Statsbygg. Én mulighet er at Statsbygg følger opp SLLB i sin helhet. En annen mulighet er at anskaffelsen gjøres av Statsbygg, men at eierskapet ligger hos UiB. Dette kan være en fordel med tanke på blant annet reklamasjoner og oppfølging underveis og etter prosjektet er ferdig. Det er heller ikke helt kostnadsfritt å overføre dette til Statsbygg, så prosjektet bør vurdere fordeler og ulemper opp mot hverandre for det konkluderes.

### **Prosjektstyring**

UiB må utarbeide en strategi/plan for styring og oppfølging av kostnader knyttet til reinvestering. Dette for å sikre muligheten for en langsiktig, forutsigbar driftsmodell og egenfinansiering av utstyr som skal kjøpes på nytt etter ferdigstillelse. Fagrådgiver anbefaler i funksjonsbeskrivelsen for SLLB at det bør planlegges med et avsetningsfond som hvert år tilføres midler tilsvarende 15 % av den samlede investeringskostnaden for anleggene. Vi tar ikke stilling til nivå på et eventuelt slikt fond, som UiB sin fagrådgiver har beskrevet.

### **Fremdriftsplan:**

Brugerutstysprosjektet må utarbeide en fremdriftsplan og denne koordineres med byggeprosjektet. Ettersom brukerutstysprosjektet er fremstilt som en aktivitet etter ferdig bygging i fremdriftsplanen for nybyggprosjektet, er det et tydelig behov for noe mer koordinering. Det er viktig å sikre at fremdriften i brukerutstysprosjektet er koordinert med fremdriften i byggeprosjektet. En stor andel av brukerutstyret er bygg- og installasjonspåvirkelig utstyr som har sterke grensesnitt til byggeprosjektet og det må sikres at helhetlige løsninger ivaretas.

Innredning av brukerutstyr, da spesielt SLLB, har både tekniske grensesnitt og fremdriftsavhengigheter til byggeprosjektet. Sene valg av leverandører og tilsvarende sen fremskaffelse av leverandørens spesifikasjoner, vil kunne medføre betydelig risiko for ombygging og kostbare tilpasninger. Dersom dialogen med leverandøren for SLLB kan innlemmes og tilpasses byggeprosjektet, samt at det mobiliseres tidlig, vil det gi et potensial for risikoredusering. Her

trekkes det også frem at dagens funksjonsbeskrivelse og løsninger/standard må tilpasses den teknologiske utviklingen frem til anskaffelsestidspunktet for leverandør, noe som må inkluderes i videre prosjektering.

Det kan utarbeides en fremdriftsplan som inkluderer nøkkelaktiviteter som angitt i figuren under:



Det bør også til rett tid lages en plan for flytteprosjektet. Det skal i hovedsak flyttes instrumenter og noe løst inventar fra dagens lokaler. Flytting av instrumenter er krevende, krever kompetanse og vil ta tid. Samtidig er det viktig at flyttingen skjer på et tidspunkt som passer med akademiets / studentenes kalender. Det kan derfor senere være hensiktsmessig å etablere et eget flytte-/mottaksprosjekt for å sikre at dette håndteres på en god måte. Et godt flytteprosjekt krever erfaringsmessig detaljert planlegging av hvordan prosessen for personell og utstyr skal foregå, der byggherreorganisasjon og mottaksprosjekt må jobbe tett sammen.

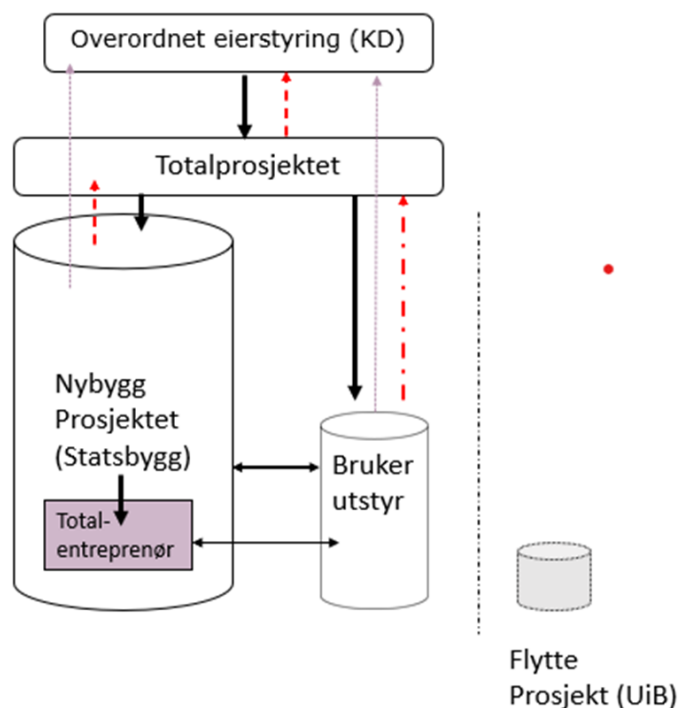
### 9.3 Tilrådninger organisering og styring

Grensesnittet mellom leveransene i nybyggprosjektet og brukerutstyrprosjektet er identifisert i prosjektilpasset bygg- og brukerutstyrliste, men det foreligger ikke en strategi eller plan for samhandling og styring av totalprosjektet (bygg- og brukerutstyrprosjektet). Det bør tydeliggjøres hvem som har ansvaret for totalprosjektet, grensesnittet mellom bygg og brukerutstyr og hvordan dette skal håndteres. Det må blant annet avklares hvem som har ansvar for oppfølging av budsjett og kostnader. Etersom Griegakademiet i «bunn og grunn» er ett prosjekt, totalprosjektet, vil det være nødvendig å tydeligere identifisere og gå opp grensegang i ansvarsområdene til Statsbygg og UiB. Dette innebærer ansvar for oppfølging av budsjett, utarbeidelse og oppfølging av planer, styre valg av utstyr innenfor rammer og ledelse av møter, etc.

Prosjektets suksess og verdi betinges av at totalprosjektet lykkes. Ikke bare for gjennomføringen, men også for fremtidig måloppnåelse og gevinstrealisering. Mangler i en helhetlig plan for organisering og styring vil øke risiko for svekket framtidig verdi av prosjektet. Betydningen av å få på plass et bedre grunnlag for god organisering og styring bør ikke undervurderes. Det må samtidig tilrettelegges for god overordnet eierstyring utført av KD.

Kvalitetssikrer mener at foreliggende styringsdokument for nybyggprosjektet med noen oppdateringer og utarbeidelse av en plan for styring for BUP, samlet sett vil gi et godt grunnlag for et helhetlig styringsunderlag av totalprosjektet. Som nevnt i 9.2.2 kan en eventuell overføring av SLLB-delen av brukerutstyret fra UiB til Statsbygg muligens bidra til å forenkle koordinerings- og styringsbehovene.

Vi gir i figuren nedenfor en forenklet illustrasjon av sammenhenger mellom totalprosjektet og de to delprosjektene nybygg og brukerutstyr, samt framtidig flytteprosjekt. Vårt poeng med illustrasjonen er foreliggende organisering, planer og styringsunderlag nå i stor grad reflekterer to siloer, som også må innbefatte et totalprosjekt for å sikre en god gjennomføring innenfor de mål og rammebetingelser som setter for gjennomføringsfasen.



### Tilrådnings prosjektets organisering og styring

Tabell 9.1 Tilrådnings organisering og styring

Nr.	Tilrådnings
9-1	Videreutvikle beskrivelser av nybygg prosjektets organisering, roller, ansvar og fullmakter
9-2	Beskrive samhandling mellom prosjektledelse i Statsbygg, UiB og KD.
9-3	Avklare hvem som har ansvaret for koordinering mellom byggeprosjektet og brukerutstyrprosjektet.
9-4	Etablere planer/prosessbeskrivelser og tydeliggjøre ansvaret innen prosjektstyring og usikkerhetsstyring.
9-5	Etablere styringsdokument for brukerutstyrprosjektet.
9-6	Etablere et styringsunderlag for totalprosjektet (SSD). Herunder etablere en totalplan for prosjektet som omfatter både fremdrift, periodisert investeringsplan og styring av reserver. Må omfatte både nybygg og brukerutstyr.

Kilde: Metier og Vista Analyse

## 9.4 Tilråding om kostnads- og styringsramme

Rammeavtalen med Finansdepartementet beskriver at vi som leverandør skal gi tilrådnings om kostnadsramme og styringsramme for prosjektet. Kostnadsrammen er det nivå som Stortinget inviteres til å vedta. Kostnadsrammen utgjør det øvre finansielle tak for prosjektet og vil normalt dimensjoneres til ikke neddiskonterte investeringskostnader inkl. mva., angitt som P85 fratrukket prosjektets kuttliste.

Styringsrammen er det nivå utøvende etater forventes å levere prosjektet for. Styringsrammen settes normalt til ikke-neddiskonterte investeringskostnader inkl. mva., angitt som P50.

Under framkommer kvalitetssikrers anbefalte kostnads- og styringsrammer.

Tabell 9.2 Tilrådninger kostnads- og styringsramme

<b>Griegakademiet, MNOK inkl. mva.</b>	Prosjektet (Jul. 2024-kroner)	KS2 (Jan. 2024-kroner)	Diff.
<b>Nybyggprosjekt</b>			
P50 ekskl. tomt, inkl påløpte kostnader	720	754	34
P50 inkl. tomt og påløpte kostnader	754	788	34
Styringsramme ekskl tomt og ekskl. påløpte kostnader	<b>709</b>	<b>722</b>	<b>13</b>
Kostnadsramme (P85) fratrukket 15 mill i kuttlisten (ekskl. kunstnerisk utsmykning)	737	746	9
<b>Brukerutstysprosjekt</b>			
P50	151	186	35
Styringsramme	N/A	<b>186</b>	
Kostnadsramme (P85) fratrukket 10 mill i kuttlisten	N/A	203	
<b>Totalprosjekt</b>			
Styringsramme (P50) ekskl. tomt og påløpt*	<b>860</b>	<b>908</b>	<b>49</b>
P85 ekskl. tomt og påløpt*	903	974	65
Kunstnerisk utsmykning*	Ca. 6	Ca. 6	0
P85 inkl. tomt og kunstnerisk utsmykning*	942	1 013	71
Samlet kuttliste	-15	-25	-10
<b>Kostnadsramme P85 ekskl tomt, ekskl påløpt og fratrukket kuttliste, inkl kunstnerisk utsmykning*</b>	<b>894</b>	<b>955</b>	<b>61</b>
<i><b>Memo: P85 inkl. tomt, påløpt og kunstnerisk utsmykning fratrukket kuttliste</b></i>	<b>940</b>	<b>1 020</b>	<b>81</b>

Grunnleggende forutsetninger i vår tilrådning av kostnads- og styringsrammer:

- Kostnadstallene er inklusive mva., prisenivå 1. januar 2024. Vi legger til grunn 32 MNOK inkl. mva. i påløpte kostnader for Statsbygg ved ferdig forprosjekt. I vårt basisestimativar det lagt til grunn 25,2 MNOK inkl. mva. i påløpte kostnader per 4. januar 2024. Differansen skyldes gjenstående arbeid i forprosjektfasen.
- Kostnadsrammen eies av Kunnskapsdepartementet (KD). KD kan, basert på eventuelle relevante og begrunnede anmodninger fra totalprosjektet, tilføre midler fra usikkerhetsavsetningen.
- Den samlede, foreslåtte styringsrammen på 908 MNOK (ekskl. tomt og ekskl. påløpte kostnader og inkl. mva.) anbefales fordelt slik:
  - Nybyggprosjektet ved Statsbygg: 722 MNOK.
  - Brukerutstysprosjektet ved UiB: 186 MNOK

Fordelingen av styringsrammen er basert på hvordan brukerutstysprosjektet og nybyggprosjektet er beskrevet i oppdrags- og plangrunnlag. Dersom man kommer fram til at Statsbygg overtar ansvaret for deler av SLLB, må fordelingen justeres i henhold til hva man blir enige om.

## 10 Tilrådninger samlet

Her gis en samlet oversikt over alle de tilrådninger som kvalitetssikrer gir i denne KS2-rapporten. Nummereringen av tilrådingene framkommer slik: Første siffer angir kapittel i denne rapporten, andre siffer angir fortløpende nummerering av anbefalingene innen kapitlet.

Vi gjentar ikke vår tilrådning til kostnads- og styringsramme og hvordan disse bør styres. Våre tilrådninger foreligger i slutten av kapittel 9 og i sammendraget.

Tabell 10.1 Samlede tilrådninger (første siffer angitt kapittelhenvisning, andre siffer angir tilrådning nr)

Nr.	Tilrådninger
2-1	Samfunnsmålet er meget ordrikt (38 ord) og svekker dermed, etter vår vurdering, grunnlaget for operativ styring. Vurder om tilnærmet «samme budskap» kan sies med færre ord.
2-2	Det bør utarbeides et styringsdokument for brukerutstyrprosjektet
2-3	Det må utarbeides et overordnet styringsgrunnlag for totalprosjektet
2-4	Innarbeide gevinster knyttet til brukerutstyr i gevinstrealiseringsplanen
2-5	Utforme gevinst(er) og KPI (er) knyttet til avgangsstudentenes kompetanse
3-1	Etablere gode oversikter som viser grensesnittet mellom totalentreprisen for nybygg og brukerutstyr, med tydelig definert ansvar på begge sider
3-2	Brukerutstyrprosjektet: Etablere en overordnet tidsplan for anskaffelsene
3-4	Brukerutstyrprosjektet: Etablere en overordnet anskaffelsestrategi
4-1	Kvalitetssikrer tilråd at prosjektet går gjennom våre påpekninger i avsnitt 4.3 og gjør hensiktsmessige tilpasninger i prosjektets beslutnings- og styringsunderlag.
5-1	UiB må ift egne kalkyler vurdere kostnad for prosjekt-/anskaffelsesorganisasjon for brukerutstyrprosjektet
7-1	Etablere en helhetlig plan for god organisering og styring av totalprosjektet
7-2	Vurder om det kan være hensiktsmessig at elementer i SLLB-delen av brukerutstyret overføres til Statsbygg
7-3	Utnytte kunnskapen totalentreprenør har i lokalområdet
7-4	Arbeide aktivt med usikkerhetsstyring
7-5	En avklarende beslutning av Regjeringen om gjennomføring (ja/nei) før utløp av vedståelsesfrist.
8-1	Brukerutstyrprosjektet etablerer en prioritert kuttliste for brukerutstyr
9-1	Videreutvikle beskrivelser av nybygg prosjektets organisering, roller, ansvar og fullmakter
9-2	Beskrive samhandling mellom prosjektledelse i Statsbygg, UiB og KD.
9-3	Avklare hvem som har ansvaret for koordinering mellom byggeprosjektet og brukerutstyrprosjektet.

- 
- 9-4 Etablere planer/prosessbeskrivelser og tydeliggjøre ansvaret innen prosjektstyring og usikkerhetsstyring.
- 
- 9-5 Etablere styringsdokument for brukerutstyrprosjektet.
- 
- 9-6 Etablere et styringsunderlag for totalprosjektet (SSD). Herunder etablere en totalplan for prosjektet som omfatter både fremdrift, periodisert investeringsplan og styring av reserver. Må omfatte både nybygg og brukerutstyr.
- 

*Kilde: Metier og Vista Analyse*

## A Vedlegg Notat 1

Oppdrag for:	Kunnskapsdepartement og Finansdepartementet
Forprosjektet er utarbeidet av:	Statsbygg, nybygg prosjektet Universitetet i Bergen (UiB), brukerutstyr prosjektet
Ekstern kvalitetssikrer:	Metier og Vista Analyse
Dato:	15. desember 2023
Mottakere:	Ulrik Røhn Amundsen Hem, Kunnskapsdepartementet Marit Østenstad, Finansdepartementet

### Ingress

For byggeprosjektet foreligger et SSD m/vedlegg, i samsvar med føringer i R108/23. Forprosjektet for nybygget, utarbeidet av Statsbygg, framstår som godt gjennomarbeidet. Brukerutstyrprosjektet er mindre modent. Her foreligger ikke et styringsdokument (men noen generelle beskrivelser med omtale av mulig gjennomførings-, kontraktsstrategi samt mulig plan for organisering og styring er angitt i dokumentasjon av kalkyleunderlaget). Angitt samlet kostnadsanslag for brukerutstyrprosjektet er ca. 151 MNOK inkl mva. Det foreligger i dette prosjektet kvalitative beskrivelse av usikkerhet, men ikke dokumenterte kvantitative vurderinger av usikkerhet, som grunnlag for å komme fram til p50/p85verdier. Prosjektet har vært under terskelverdi og det er ikke tidligere utarbeidet KVU/KS1 med samfunnsøkonomisk analyse.

### Hovedresultater etter gjennomgang av grunnleggende forutsetninger

Tema	Merknad	Trafikklys grønn/Gul/rød
Sentralt styringsdokument Nybygg prosjektet	SSD, inkludert vedlegg, for byggeprosjektet har innhold og struktur i samsvar med R108/23.	Grønn
Styringsdokument Brukerutstyrprosjektet	Det foreligger ikke et styringsdokument for brukerutstyrprosjektet. Kun enkelte beskrivelser av delelementer (innbakt i kalkylegrunnlaget) av det som vil/bør være innhold i et SD inngår i mottatt dokumentasjon	Gul
Endringslogg nybygg	Det foreligger en endringslogg etter OFP	Grønn
Kostnadsanslag nybygg	Kostnadsanslaget for nybygget er godt strukturert og dokumentert i SSD, samt i eget kalkyledokument. I samsvar med god praksis.	Grønn
Kostnadsanslag brukerutstyr	Kostnadsanslaget framstår som systematisk utarbeidet av ulike leverandører, for å få fram en samlet kalkyle for brukerutstyr. Det inngår noen kvalitative beskrivelser av usikkerhet, men ikke kvantitative vurderinger. For delkalkylen av scene-, lys, lyd og bildeanlegg (SLLB) er det angitt at prisene er estimert til forventet prisnivå (p50) verdier. Det er uklart for kvalitetssikrer hva angitte samlede kostnader på ca. 151 MNOK inkl mva, reflekterer av ev. usikkerhetspåslag	Gul
Kontraktstrategi	Valg av kontraktstrategi er gjort tidligere. Innhold og tilnærming dokumentert i SSD.	Grønn

Føringer fra konseptvalget og samfunnsøkonomisk lønnsomhet	Som påpekt i avropet finnes det ingen samfunnsøkonomisk analyse fra tidligere. Kvalitetssikrer er gitt i oppdrag å utarbeide samfunnsøkonomisk analyse. Dette gir behov for tilleggsinformasjon av et visst omfang.	Ikke relevant.
Gevinstrealiseringsplan	Det er utarbeidet en gevinstrealiseringsplan.	

**Tabellforklaring:** Grønt betyr at dokumentasjonen er på tilfredsstillende nivå. Gult betyr at det er noen mindre mangler som kvalitetssikrer vurderer at prosjektet rimelig enkelt kan imøtekomme eller har varslet at de vil imøtekomme. Rødt betyr at det er behov for tilleggsdokumentasjon som antas å innebære et visst omfang å utarbeide og som oppdragsgiver må ta stilling til.

## Prosess

Kvalitetssikrer har mottatt en omfattende dokumentasjonspakke fra Statsbygg knyttet til forprosjekt nybygg Griegakademiet, herunder også historikk som underlag for forprosjektet. Denne er nå overordnet gjennomgått. KS2 teamet har fått en god presentasjon av byggeprosjektet av PE og PL i Statsbygg, hvor vi også har fått avklaringer ift. våre innledende spørsmål.

Kvalitetssikrer har mottatt dokumentasjon fra UiB for Brukerutstyrprosjektet. Enkelte avklaringer er gjort per e-post. Befaring i Bergen av dagens Grieg akademi, tomt for nybygg og nærmere gjennomgang av innhold i brukerutstyrprosjektet er avtalt i januar.

## Brukerutstyrprosjektet – manglende styringsdokument

Det er ikke utarbeidet et styringsdokument (SD) for Brukerutstyrprosjektet, som synliggjør prosjektets gjennomføringsplan, kontraktsstrategi eller organisering og styring. Det foreligger, som del av kalkyleunderlaget, noen beskrivelser av hvordan ulike delelementer som vil inngå i et SD er tenkt gjennomført og organisert. Dette gjør det nå noe utfordrende å kunne kvalitetssikre plan-, organisering og strategier, som skal ligge til grunn for beslutning og gjennomføring av Brukerutstyrprosjektet.

### Forslag til oppfølging:

Kvalitetssikrer vil gjennomføre en dialog med Brukerutstyrprosjektet for å få økt klarhet i hvordan prosjektet er planlagt organisert og styrt, og få dette dokumentert.

## Kostnadsanslag brukerutstyrprosjektet

Selv om det sammenstilte kostnadsanslaget (utarbeidet i ulike delleveranser) framstår som systematisk utarbeidet, mangler dokumentasjon på om/hvordan usikkerhet er vurdert som grunnlag for å kunne definere p50/p85 anslagsverdier. Det sammenstilte kostnadsanslaget omtales som en grunnkalkyle, men det ligger innbakt i merknader i underlaget at deler av kalkylen (SLLB) er forventet kostnad (p50). For andre deler av kalkylen er dette ikke angitt. Det er hittil uklart for kvalitetssikrer hva angitte samlede kostnader på ca. 151 MNOK inkl mva, faktisk reflekterer av usikkerhetspåslag. Det er ingen angivelse av p85 verdier for brukerutstyr.

### Forslag til oppfølging

Kvalitetssikrer vil gjennomføre en dialog med Brukerutstyrprosjektet for å få økt klarhet i hvordan usikkerhet er vurdert og kvantifisert i prosjektet. Videre vil vi i vår egen usikkerhetsanalyse av Brukerutstyrprosjektet komme fram til hva vi betrakter som reelle p50/p85-verdier. Vi vil også ha søkelys på metode for identifikasjon av brukerutstyrsomfang inkl. ombruk.

## Samfunnsøkonomisk analyse

Som presisert i avropet, foreligger det ingen samfunnsøkonomisk analyse (SØA) fra tidligere. Kvalitetssikrer skal gjennomføre en SØA av det valgte konseptet opp mot nullalternativet. Som ledd i dette skal vi vurdere behovene for valgt konsept, inkludert hvordan man har kommet fram til størrelse og funksjoner. Videre er det ønskelig at det gjøres en vurdering av



eventuelle reduksjoner som kan være mulig. Disse oppgavene utløser databehov, som bare i begrenset grad er tilgjengelig i oversendte dokumenter.

### **Forslag til oppfølging**

Vi vil samle data gjennom intervjuer og gjennom ytterligere dokumenter fra UiB, Statsbygg og ev. andre, om bla følgende forhold:

- Nullalternativ, bygg: Det er behov for å anslå driftskostnader ved eksisterende løsning, og levetiden til eksisterende løsning for dagens formål må anslås. Videre må det utarbeides anslag for restverdi/markedsverdi for eksisterende bygg ved slutten av denne levetiden. Vi forstår det slik at dagens hoved lokalitet (Nygård skole) er eid, mens andre lokaler leies. For leide lokaler gir leiekostnadene uttrykk for driftskostnader (inkl kapitalkostnader) og leieavtalenes lengde er et minstemål for levetid. For eide lokaler må driftskostnadene spesifiseres enkeltvis. Halve (?) Nygård skole leies ut. Leiesatsen kan kanskje gi informasjon om samlede driftskostnader (inkl kapitalkostnader). Basert på data fra UiB om disse forholdene vil vi anslå samlede driftskostnader. Vi vil gå i dialog med UiB om funksjonell levetid og restverdi/markedsverdi.
- Nullalternativ, brukerutstyr: Det er behov for å anslå (drifts)kostnader knyttet til brukerutstyr i nullalternativet. En måte kan være å gjennomgå hvilke deler av brukerutstirsprosjektet som også gjelder nullalternativet, kontra hvilke deler som skyldes det nye bygget. Behovet for utskifting gjennom analyseperioden gjennomgås på samme måte. Dialogpartner her er UiB.
- Nyttevurderinger: I forbindelse med utarbeidelse av nyttevurderinger vil det bli behov for ulike data. Dette vil vi komme tilbake til.
- Størrelse og funksjoner: Vi vil ha behov for å diskutere forutsetninger og planer for antall studenter og lærere. Dialogpartner er UiB.
- Reduksjoner: Investeringskalkyler knyttet til å øke fra TEK17 til passivhusstandard, med påfølgende reduksjon i energiutgifter, mangler foreløpig og vi vil ha behov for investeringskalkylen med inngangsdata. Vi vil gå i dialog med Statsbygg om dette.

### **Betydning for fremdrift og timeomfang**

De punktene som tas opp over vil ikke ha betydning for avtalt framdrift på kvalitetssikringen, eller foreslått timeomfang.